

SITUATION

S L M

Slussen

500 TONS LYFTKRAN PÅ PLATS

Lina Kumlin

OM STOCKHOLM I PANDEMINS TID

Elise Karlsson

FÖRSTA DELEN AV ROMANPROJEKTET
RINKEBYSVITEN – DET FINNS LIV HÄR

GATUPLANET SID 38 →

**Digitaliseringen
stor utmaning
för hemlösa**

Med boken *Sorry, allt gick åt helvete – min läkning i en sjuk värld* sätts en punkt. Nu vill han diskutera beroendefrågorna han brinner för.

FREDRIK SÖDERHOLM

”Enda sättet att få nån auktoritet är att först fläka ut sin egen skit”

INNEHÅLL

#308
September 2023

8. Ångestloppet

209 meter utmed Götgatan uppmärksammas psykisk ohälsa.

14. Lina Kumlin

Staden. Iråttans år är en kollektivroman i pandemins tid.

32. Slussen, år åtta

Tredje fredagen i augusti klockan nio rapporterar vi från bygget. En 500 tons lyftkran är på väg.

38. Gatuplanet

Ett ökande antal uppsökare på gatorna i Stockholm ser hur digitaliseringen gör livet svårt för hemlösa personer.

44. Elise Karlsson

Första delen av "Rinkebysviten", *Det finns liv här*, om 70-talet, då första generationen flyttade in.

ALLTID I SITUATION STHLM

6. Min Plats
11. Situation Waldersten
17. Krönika
47. Korsord
48. Dåtid Sthlm

20. Fredrik Söderholm

Sitter ofta i Gott Snack-studion med dörren öppen ut mot Ringvägen, han tycker om tillgängligheten, att vara nära de som lyssnar. Med boken *Sorry, allt gick åt helvete – min läkning i en sjuk värld* sätts en punkt. För den berättelsen om hans liv.

Fredrik Söderholms äldsta katt, Bruce, låg alltid under hans tröja tidigare när de sände "Gott Snack". Men sedan han skaffade sin andra katt, Råkan, ligger katterna nu oftast tillsammans i en säng bredvid skrivbordet när det är sändning.

Kollektivt kul. För små och stora.

GBY

Välkommen till Spårvägmuseet på
Gasverkstorget 1 i Norra Djurgårdsstaden.

sparvagsmuseet.se

SPÅRVÄGS
MUSEET

ULF STOLT, CHEFREDAKTÖR

Springsteens munspel, Ångestloppet och zombieapokalyps

Den som lyssnar på "Gott Snack" eller följer Fredrik Söderholm på sociala medier, eller bara allmänt har lite koll på honom, får snabbt klart för sig att Bruce Springsteen är en väldigt betydelsefull person i hans liv.

I studion på Ringvägen finns flera ting som tyder på det. På väggen ovanför kaffemaskinen hänger en klassikbild av E Street Band, men där ansiktena bytts ut mot "Gott Snack"-medarbetarnas ansikten.

Tiden gick fort, vi hann tala om mycket, tyvärr fick inte allt rum på sidorna. Som det där om hur de kom att spela en Bleachers-låt live per telefon för Jack Antonoff, hur Howard Stern influerade honom att starta "Gott Snack", eller hur hans tre år äldre bror Max – basist i bandet Division 7 – var den som gav honom hans popkulturella aptit: Eddie Murphy, splatterfilmer, *Pulp Fiction*, Bruce Springsteen...

– Jag vet inte hur mycket jag upptäckt annars, det var inte så många vuxna eller föräldrar som matade oss med det, det var han som upptäckte det åt oss. Det är jag väldigt tacksam för.

LINA KUMLINS BOK *Staden. I rättans år*, är en kollektivroman om Stockholm 2020, pandemin går som en röd tråd genom boken.

– Den påverkade alla, men olika beroende på var man bodde och vad man jobbade med.

Och Elise Karlsson har inlett ett romanprojekt – "Rinkebysviten" – om platsen där hon växte upp. Första delen *Det finns liv här* utspelar sig på 1970-talet.

Forskaren Carolin Valizadeh har studerat vad som gör att ungdomar i ett miljonprogramsområde känner sig trygga eller otrygga.

För åttonde året i rad är Situation Sthlm nere i byggropen på Slussen och rapporterar. Det ska läggas 40-tons stålbalcar över tunnelbanan med en exakt placering som bara tillåter 0,15 millimeters avvikelse från den tredimensionella ritningen.

Vem som helst kan springa Ångestloppet, världens kortaste stadslopp på 209 meter, för att uppmärksamma psykisk ohälsa. Avantgardet kommer med sin nionde skiva på sju år, *Från Nybro wivlavy*.

Tyvärr – vid en zombieapokalyps skulle Stockholm, enligt forskarna, klara sig dåligt.

FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

7247

hemlösa personer vistas i Stockholm enligt den senaste mätningen och av dessa lever 1558 i akut hemlöshet.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidningsförsäljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuell stöd och motiverande samtal, skriparverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Över 90 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

Omslag:
Anneli Hildonen

INSTAGRAM
@situationsthlm

FACEBOOK
Situation Sthlm

TWITTER
@SituationSthlm1

SITUATION
S T H L M

REDAKTIONEN Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-545 953 90

Reporter Maria Hagström, maria@situationsthlm.se **Art Director** Johan Olsson **Fotografer och illustratörer** Anneli

Hildonen, Martina Holmberg, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten. För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för

insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se **Räckvidd** 102 000 läsare (Orvesto konsument

2023:1) **Upplaga** 14 800 ex/mån (TS helår 2022) ISSN: 1400 - 4437 **LEDNING OCH ADMINISTRATION VD** Pia Stolt, pia@situationsthlm.se,

08-545 953 87 **Adress** Torkel Knutssonsgatan 37, 118 49 Stockholm **Tel** 08-545 953 81 **Organisationsnummer** 55 66 49-1071 **Bankgiro** 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET Verksamhetschef, sociala verksamheten Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-545 953 88 **Samordnare** Ingmari

Olofsson, ingmari@situationsthlm.se, 08-545 953 81, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-545 953 81 **Telefonnummer distribution**

08-545 953 81 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15.15 **Organisationsnummer** 80 24 11-14 97 **Bankgiro** 5357-3259 **Gåvokonto Bg**

431-2252 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-545 953 94, Axel Schéle, axel.

schele@mediakraft.se, 070-727 41 09 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 880 kronor **E-post** situationsthlm@flowinfo.se **Tryck**

V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid

återvinningsstationerna.

MIN PLATS

En tidningssäljare
berättar om sin
favoritplats i stan

”Nu vill jag bli en Svensson”

Victoria Berggren älskar att bada.
Det gör hon vid en brygga på
Långholmen, med sin man. Efter
förlorade år har vinden vänt.

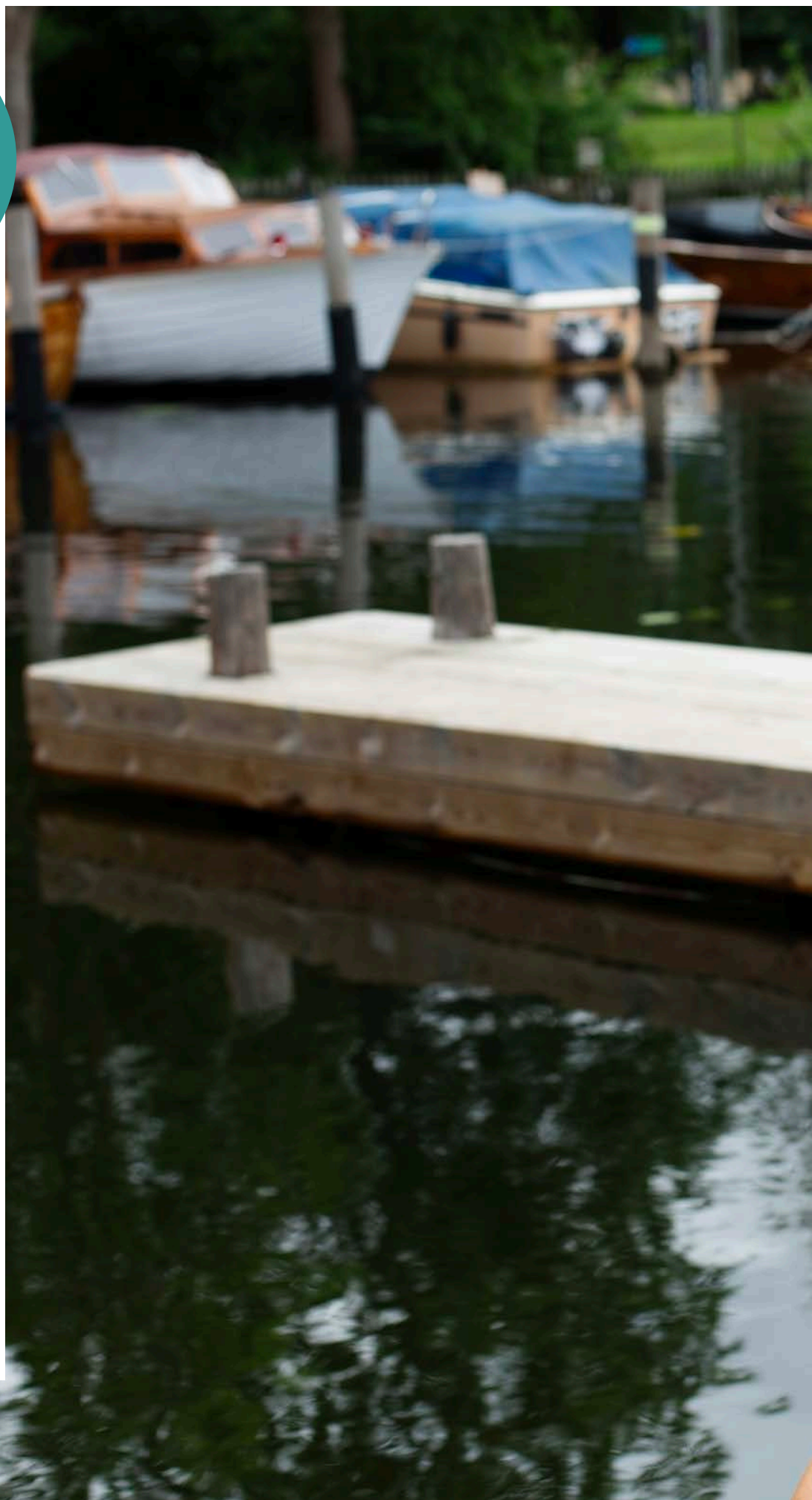
Jag brukar säga att jag inte kan vara svensk. Ju starkare mat desto bättre, ju mer sol och värme – jag klagar aldrig. Närhet till vatten betyder mycket. När jag dör ska jag ströms i havet. Havet är spännande, utforskat och ger mig ro. På Långholmen får jag också ro.

Min pappa lärde mig simma när jag inte var mer än fyra-fem år. Mamma hade ett lantställe utåt Muskö där vi var hela somrarna. Pappa hade också ett hus ute på Koviksudde. Varje Valborgsmässoafton tävlade familjen om att doppa sig först i vattnet. Oftast vann jag eller pappa.

Men min pappa förgrep sig på mig som barn. Innan han dog sa han förlåt och: ”Jag förstår att det är mitt fel att du började med heroin”. Det kändes bra, men förlåta kan jag inte riktigt göra. Det är en sorg att jag har kastat bort 24 år på heroin. Men jag hade 14 år då jag var drogfri och hade lägenhet. Den var jag sen tvungen att sälja efter att ha levt med en psykopat som tillslut höll på att döda mig. Strax efter det kom coronan och jag fick gå från jobbet – tillvaron kraschade.

Nu har vinden vänt. I tre år har Chris och jag varit ett par, men vi blev vänner redan för trettio år sen. Den här platsen hittade jag genom honom. Vi går hit och slappar, badar, njuter och har picknick. Jag har varit en rebell och alltid sett ner på Svenssons, nu vill jag bli en själv.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO: **MARTINA HOLMBERG**

150

är gammal är maskinparken på K. A. Almgren Sidenväveri, som nu startar en tvåårig lärlingsutbildning i jacquardvävning i sidan.

Existentiella funderingar på konditori Ritorno

SAMTAL Samtalsserien "På Djupet" äger rum sista tisdagen varje månad under hösten. Samtalen leds av Sandra Signarsdotter och Johannes Svanerud, präster och författare, och kapellmästare under kvällarna är

Martin Östergren. Frågor om tröst, sorg, livets mening och Guds existens flyttas utanför kyrkans rum till människor i deras

egen kontext, i det här fallet konditori Ritorno på Odengatan. Gäst i september är den prisbelönta poeten Judith Kiro, aktuell med

RITORNO

diktsamlingen *Det röda är det gränslösa*. I oktober gästas Helle Klein, journalist och direktor för Sigtunastiftelsen, och i november kommer Silvia Kakembo, byråchef på Arena Opinion.

ULF STOLT

PRESSBILD

Stockholm sämst vid en zombie-apokalyps

ÖVERLEVNAD Den som vill försöka överleva en zombie-apokalyps ska inte befinna sig i Stockholm.

Det visar en datastudie från Bolistan.se.

Kommuner har rankats utifrån sårbarhet, gömställen, förnödenheter, säkerhet och mobilitet, med hjälp av uppgifter från SCB.

De nio lägst rankade kommunerna finns i Stockholms län, med Järfälla i botten.

Stor befolkning och tillströmning av turister gör att epidemier sprids snabb. Få bilar, motorcyklar och mopeder per 1 000 invånare är också lågt här – det blir svårare att fly.

Det är inte heller helt lätt att hitta en skyddad och avlägsen plats att gömma sig på, där det dessutom går att odla mat.

STEG MOT MENTAL HÄLSA

Den 9 september är det dags för Ångestloppet, världens kortaste stadslopp. Spring, jogga, gå eller rulla 209 meter längs Götgatsbacken.

AKTION För tolfte gången arrangerar Fountain House Stockholm Ångestloppet, för att uppmärksamma psykisk ohälsa. Till skillnad från tidigare, när det oftast har varit ett marslopp, går det nu i september.

– Det är en lördag och i september är det fortfarande mycket folk ute, vi tänkte att det kan få folk att spontant vara med också.

Tidigare år har det varit fem hundra till tusen personer som deltagit, säger Oscar Jeremias, handledare på Fountain House, som erbjuder personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa en väg till återhämtning genom att ta del av arbetet i husets och bli en del av gemenskapen.

– Det blir gatufestkänsla. Från klockan ett är det livemusik. Fountain House har också öppet hus och café.

Startskottet går klockan två och innan start håller proffsboxaren Anthony Yigit en uppvärmning med deltagarna.

Ångestloppet går från korsningen vid Sankt Paulsgatan fram till Fountain House port på Götgatan 38. För att delta krävs ingen föransmälan, det är gratis och alla är vinnare.

Ni skriver att man kan spring, jogga, gå eller rulla?

– Vi brukar skoja om att man kan åla om man vill. Alla ska känna sig välkomna och inkluderade, hur man än tar sig fram. Vi har haft deltagare som har rullstol eller som har kört permobil. Rulla kan man tolka som man vill, säger Oscar Jeremias.

MARIA HAGSTRÖM

ISTOCKPHOTO

Stockholms stad hamnade ändå inte i botten av listan, endast tack vare högt betyg i kategorin säkerhet, på grund av det stora antalet polisstationer, vapen och "tangentiella indikatorer".

Den som vill ha störst chans att överleva bör bosätta sig i Markaryd.

MARIA HAGSTRÖM

MITT JOB

Om yrken och
arbete i stan

**CEYLAN BAGCAC
ÄR BAKLAVA-BAGARE
I HANDEN**

”Jag har bakat baklava i femton år”

– På en plåt får jag ut ungefär åttio klassiska baklava, då är det fyrtio filodegsark varvat med fyllning och penslade med smör. Och sockervattnet jag häller på ska alltid innehålla lite citron. Filodegen gör jag i maskin. Baklavan gräddar jag i etthundra-åttio grader i en halvtimme.

– Jag har bakat baklava i femton år och varierar mellan tjugo olika sorter. En med bara valnötter, en med hasselnötter, en rulle är grön med pistage, en med choklad, en med kokos och så finns det en variant med lite mindre socker för den som vill ha det. Totalt i världen finns det flera hundra sorter av baklava. Jag använder originalreceptet från Turkiet.

– Vi har många stammisar från hela Stockholm här och turister som kommer hit för att äta vår baklava. Vi har också en hel del beställningar via internet.

– Lördagar och söndagar går det åt mest baklava. Under sommaren är det lite lugnare, men i september sätter det fart igen.

– Man kan äta baklava både till fikat och som dessert. Hur många beror på person, vissa kan äta fem, själv tycker jag att det räcker med tre.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO AV **MAGNUS SANDBERG**

Det är sällan Ceylan Bagcaci äter fler än tre baklava. Och han är noga med att sockervattnet han häller över de fyrtio filodegsarken innehåller lite citron.

ISTOCKPHOTO

Carolin Valizadeh har följt 40 ungdomar en längre tid för att få svar på hur de upplever sina områden.

EN TRYGG ELLER OTRYGG PLATS

I miljonprogramsområden är vissa ungdomar trygga och andra inte. Forskaren Carolin Valizadeh har undersökt varför.

FORSKNING Carolin Valizadeh, sociologiforskare vid Linnéuniversitetet, har bött i flera miljonprogramsområden. Med sin avhandling om hur ungdomar upplever sina områden vill hon visa att det finns många fler nyanser än den stereotypa bilden. I studien medverkar 40 unga mellan 15 och 25 år, som hon har följt under en längre tid. Vissa beskriver området som tryggt – andra inte.

– Det som skiljer unga som uttrycker trygghet och tillhörighet från de som berättar om rädslor och avståndstagande är framför allt omfattningen av deras lokala nätverk och erfarenheter av att vistas ute i området, säger Carolin Valizadeh.

De som ser området som tryggt gör det bland annat för att deras kunskap om olika brott och sociala problem i området får dem att se samband och motiv.

– Sociala sammanhang bidrar också till trygghet. När de känner många i området och vet vilka normer och förhållningsregler som gäller, hur de förväntas bete

sig och röra sig.

Många anser att medias rapportering har bristande insyn i vad som försiggår på platsen och att det kan leda till obefogad rädsla för att vistas ute.

Din avhandling baseras på områden i Malmö. Stämmer det här även för ungdomar i Stockholm?

– Ja, generellt kan nog mycket kännas igen även i Stockholmsförorterna. De unga jag pratar med refererar bland annat till musik som skildrar livet i stockholmsförorterna, och använder den för att illustrera sina egna erfarenheter i Malmö.

MARIA HAGSTRÖM

Svårare att köpa bostad

BOSTAD Under 2022 sjönk bostadspriserna.

– Det har hävdats att boprisfallet har gjort det enklare för yngre hushåll att ta sig in på bostadsmarknaden. Svaret är tyvärr nej. Eftersom prisnedgången sammanfaller med kraftigt ökade boendegifter och levnadsomkostnader, säger André Nilsson på Mäklarsamfundet.

I Stockholm är det nästan 40 procent av de förstagångsköpare, och unga familjebildare, som klarade ett bostadsköp 2021 som inte längre gör det.

MARIA HAGSTRÖM

SHUTTERSTOCK

Gratis samtal på Östermalm

TERAPI Samtalsmottagningen Tilliten riktar sig främst till barn och unga mellan 10 och 20 år på Östermalm. Den är avgiftsfri och ingen remiss krävs.

– Vi vill gärna avlasta vården och fånga upp de allt fler unga som mår dåligt, säger Sven Milltoft, en av initiativtagarna och kyrkoherde i Hedvig Eleonora kyrka.

Tilliten är ett samarbete mellan Hedvig Eleonora och Oscars församlingar, samt Tim Bergling Foundation.

Tre terapeuter med lång erfarenhet inom ungdomspsykiatri har anställts.

ULF STOLT

”Tjänster och varor inom rekreation och kultur bidrar alltmer till inflationen. Totalt har priserna inom området ökat med 14 procent på ett år.”

John Eliasson, prisstatistiker på SCB. Jämte boendekostnaderna är rekreation och kultur nu den huvudgrupp i KPI som bidrar mest till den ökande inflationen.

OM DU AVBRYTER
MIG VÄXER
DET BARA UT
TVÅ NYA.

VAR VEIT WITTROCKS VÄG NÄR KL. 09.51-10.26

REGNET HAR PRECIS drivit förbi och himlen nere över Brunnsviken bleknar och börjar släppa igenom solen igen, men de två damer som står och läser på informationstavlan till Bergianska trädgården – ”ett grönt museum i en kulturhistorisk miljö” – har fortfarande sina regnponchos på.

Cykling är förbjudet. Vägen går i en ungefärlig hästsko, grusad.

Grinden in till det gamla orangeriet är stängd, öppnar om en stund. Häcken runt det hög och grön och ogenomträngligt tät. Innanför står en man i vita arbetsbyxor böjd över ett buskage.

En skylt vid den öppna grinden upp mot Professorsvillan: ”promenera gärna förbi, tack för att du visar våra hyresgäster hänsyn”. Mittemot en blå stolpe med riktningvisande pilar som pekar mot Edvard Andersons växthus, Rododendrodalen och Japanska dammen.

Uppe vid villan en svart bil parkerad, trappan med uppgångar från båda sidor har ena sidan handikappanpassad med en lift.

IFRUKT- OCH bärträdgården odlas sådant som passar mellansvenskt klimat, samt en del ovanligare bär och frukter som kvitten, minikiwi, lingon och aronia.

Kvinnorna med regnponchos – de har tagit av dem nu – frågar en man som går förbi om han vet hur dags serveringen öppnar.

Vägen svänger höger, ner mot Victoriapaviljongen.

I ett område med olika odlingsdelar är fokus på pollination och hur det fungerar, där olika delar är ägnade åt pollination, evolutionsbiologi och spridningsbiologi. En bit längre bort, i den Systematiska avdelningen odlas närmare 1 400 blomväxter, syftet där är att visa mångfalden och hur

världens blomväxter är besläktade.

En skottkärra – gul stege, slägga, häcksax, hink, olika långa blompinnar i den – på grässträngen vid sidan av vägen vid direktsådda arter, ettåriga växter. Två kvinnor står på knä

och inspekterar stjälgar.

– Det har ju stormat några dar, så vi binder upp en del långstjälkade arter som tagit lite stryk. Men det mesta har klarat sig bra.

En man i röd jacka städar toaletterna mittemot Victoriapaviljongen. Han har blå handskar på sig och talar i telefonen, högt, och byter soppåsar med den fria handen.

Skylt vid ett träd: ”Syringa vulgaris, Syren ‘Ruhm von Horstenstein’ cult Oleacea HB75.

En barnfamilj kommer uppifrån parkeringen. Ett av barnen undrar vad de ska göra här. Ingen av föräldrarna besvarar hans fråga.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO: **MAGNUS SANDBERG**

Veit Wittrocks väg
14 - 16

LINA KUMLIN:

”Vilken otrolig resa den här staden har gjort”

Stockholm januari 2020. Där börjar Lina Kumlins bok *Staden. I rättans år*, en kollektivroman om Stockholm och människorna. I pandemins framfart.

TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO LINDA BROSTRÖM

NÄR LINA KUMLIN bestämde sig för att läsa om Per Anders Fogelströms Stad-serie blev hon ”hooked”. Hon plöjde snabbt de fem delarna och började sedan fundera på om hon skulle skriva något liknande – en kollektivroman om staden och dess olika livsvillkor. I den tid vi lever i här och nu.

– Framförallt det kollektiva och mellanmänskliga. Boken är ett tidsdokument över en tid som vi behöver ha med oss, säger Lina Kumlin efter att hon satt sig ner med en lemonad och kommenterat att det är fint att det här gamla konditoriet vid Mariatorget finns kvar, för allt har blivit mycket ”lika samma” i Stockholm och andra städer – det har blivit ganska ”utslätat” i

en globaliserad värld.

Kanske är det för att hon är planeringsarkitekt, eller om man vill kalla det för stadsplanerare, som Stad-böckerna talade till henne extra mycket.

– Hur Fogelström skriver om staden och hur Stockholm utvecklas. Vilken otrolig resa den här staden har gjort från mitten av 1800-talet fram till motsvarande tid på 1900-talet. Det är som flera olika städer under den tiden.

I BOKEN *Staden. I rättans år* finns flera karaktärer, människor som varvas i olika kapitel, ”tar över stafettpinnen och ger tillbaka den”, som Lina Kumlin säger. Hon gick en skrivkurs under arbetet med boken och fick först

höra att hon hade för många karaktärer, men hon anser att alla behövs.

– En stad är ingenting utan sina människor. Jag ville ha med karaktärer i olika åldrar som bor på lite olika ställen, så att man får en bred känsla av Stockholm.

Framförallt handlar romanen om 19-åriga Yoselin som funderar över hur livet ska bli och 81-åriga Lilly som tänker på hur livet blev.

– Jag tyckte att det var spännande att använda två ytterligheter. Yoselin går sista året i gymnasiet och ska ta språnget ut i vuxen världen. Hennes morföräldrar är från Guatemala och hon försöker också ta reda på mer om den historien. Lilly lever ett mer tillbakablickande liv.

I Lillys historia har hon lånat en del yttre omständigheter från sin mormors liv.

– Min mormor flyttade in från landsbygden på Ekerö till väldigt trångbott i Vasastan. Först i nödbostäder, sen fick de flytta till den lite större lägenheten på

Surbrunnsgatan, som figurerar i boken. Och därefter till ett barnrikehus för att de var så många.

Lina Kumlin har även använt sig av två platser där hon själv har bott – Yoselin och hennes vänner bor i Husby och pappa Jonas på Kungsholmen.

Lilly och hennes barnbarn Jessica, som man också får följa i boken, bor i Sollentuna.

– Jag ville hitta en knutpunkt mellan ett miljonprogramsområde och ett område med lite annan karaktär. Då låg Sollentuna nära till hands.

Boken ska ingå i en serie. Tanken är att läsarna i kommande böcker ska få följa flera av karaktärerna från 80-talet fram till i dag, samt Stockholms utveckling.

– Just i Husby gjorde sig Stockholms stad av med många bostäder på 90-talet. De såldes till privata hyresvärdar och sedan såldes husen vidare. Det har ofta varit korta fastighetsinnehav och de har inte lagt ner de pengar som behövs på ►►

LINA KUMLIN

Född: 1979 i Huddinge.

Bor: I Nyköping sedan 2022.

Gör: Är planeringsarkitekt och har jobbat med samhällsbyggnad. I dag arbetar hon med undervisning och rådgivning kopplat till hållbar samhällsutveckling. **Aktuell:** med boken *Staden. I rättans år* på Romanus och Selling.

I rättans år är Lina Kumlins debutroman och är tänkt att ingå i en större serie som sträcker sig från åttio-talet fram till idag.

AFTONBLADET, ELISSTAM

Stadserien av Per Anders Fogelström, som Lina Kumlin har inspirerats av, består av fem romaner som beskriver Stockholms historia från 1860 till 1968: *Mina drömmars stad*, *Barn av sin stad*, *Minns du den stad*, *I en förvandlad stad*, *Stad i världen*. De utkom på 60-talet och kom att bli klassiker.

drivkraft. Frustrationen sitter i att hon tycker att det ibland finns en övertro på att stadsbyggnad ska lösa de samhällsutmaningar som finns.

– Stadsbyggnad är självklart en pusselbit, eller ett verktyg, bland många andra. Men det här är ju oerhört komplexa frågor.

Hur tycker du att Stockholm har förändrats från 80-talet till i dag?

– Bland annat pendeln mellan bostadsöverskott och bostadsbrist. Man byggde väldigt lite på 80-talet efter att miljonprogramssatsningen hade genomförts och det plötsligt fanns tomma lägenheter. Men redan i slutet av 80-talet hade vi en stor bostadsbrist. Man började bygga och så kom en finanskris och regression. Sen byggde man igen.

Det finns en hel del förändringar i gatubilden också, tycker hon, som att det på 80-talet var mycket demonstrationer och solidaritetsaktioner. I boken nämns till exempel hur Coca-Cola slutade att säljas på grund av dåliga förhållanden vid en fabrik i Guatemala.

– Vi ser inte lika mycket sånt i dag. Jag tror att det gör nåt med medvetandet om man inte ser det ute i det offentliga på samma sätt. Och samhällsklimatet och debatten har förändrats, där man ofta främmandegör människor. Den kunde bli lite mer respektfull, det är människor vi pratar om. ■

underhåll. Det går att se skillnad på det som Svenska bostäder fortfarande äger, där de har satsat ganska mycket på gårdarna. Det är en helt annan känsla i områden som ägs av privata aktörer.

STADEN. I RÅTTANSÅR börjar i januari 2020 med ett meddelande från Folkhälsomyndigheten. Ett virus hade börjat spridas ute i världen och det kom allt närmare. Pandemin går som en tråd genom boken.

– Det kändes viktigt att dokumentera den där tiden. Den

”Samhällsklimatet och debatten kunde bli lite mer respektfull.”

påverkade alla, men olika beroende på var de bodde och vad de jobbade med. Många lever kvar i konsekvenser av det.

En av karaktärerna, Marisa, jobbar inom vården och är orolig för hur hon ska orka.

– Jag ville lyfta fram vårdpersonalens arbete.

Själv har Lina Kumlin lång erfarenhet av att arbeta med olika slags samhällsbyggnadsfrågor, något som hon har använt sig av i boken. Dels hur områden och byggnader beskrivs, men också med en frustration som en

Hösten är på väg

GENOM GLIPAN I balkongdörren hör jag hur gatorna städas, maskinerna som gör det ger ett ödsligt, tungt, mekaniskt, nattligt ljud ifrån sig. Grannarna på gården intill har skeppat i sig vindunken och flyttat in – nattkyla, mygg eller hänsyn, oklart vad som drev dem – och deras röster har tystnat, till och med deras ouppfostrade hund har slutat skälla.

Den thai-inspirerade balkongbelysning på ett av husen mitt över gatan har slutat fungera.

Det blippar från elscoterparkeringen på hörnan.

När krogen på bottenvåningen avslutar dagen med att kasta sina sopor någonstans runt midnatt, händer det att den som gör det råkar tappa ståldörren till soprummet så den slår igen med full kraft, dånet fortplantar sig upp i huset, ibland darrar dörren till.

Som den gjorde nu.

Råkade hamna i ett lite märkligt ilandsproblem härom kvällen – taxibilen hade ingen mottagning i sitt WiFi. Kortet nekades. Han pekade på en symbol på displayen som var gul men som var tvungen att bli grön innan det skulle fungera.

Åkte runt kvarteret. Ett varv. Två varv.

Knackade på skärmen. "Kontanter?"

"Tyvärr".

Rätt som det var i en korsning blev det gula grönt och han tvärnitade mitt i gatan och knappade fram till betalningen och allting fungerade och han rev av kvittot med yviga rörelser och skjutsade mig tillbaka till korrekt adress.

Chauffören sa att det var så här ibland, att det fanns ställen i stan där kortmaskinen inte fungerade på grund av att internet i den delen av stan var så usel.

Upplevt det utomlands tidigare några gånger, men där är man mer beredd på det – ju större stad, desto snabbare

**ULF
STOLT**

Chefredaktör
och ansvarig utgivare

"Tänk dig en saltomortal utför ättestupan."

spel. Och då vinklas också skäringarna hårdare.

Lämnade synpunkt i appen.

HEMTJÄNSTEN TYCKS BÄRA en särskild typ av tysta, fotriktiga skor. Somliga av dem har väl tilltagna nyckelknippor. Andra ringer ljudligt på dörrklockan, talar med hög Jarl Kulle-röst när de kliver in.

Men de tar alltid hissen, oavsett vilken våning de ska.

Jag hörde några på bussen härom dagen som talade om världsläget. Om det här med Koranbränningarna och vad det ställer till ute i världen, Natoansökningar och allt det där som försvåras, yttrandefriheten, omvärldens bild, stöket som uppstår, den höjda terrornivån, rädslan, inflationen.

En av dem sa att han tyckte att det kändes genant, plågsamt, ovärdigt, att själva Koranbränningsarrangemanget – han hade bevittnat två olika – är så taffligt, så lågbudget, med usel megafon och trasiga tändare. Han ville att, om det är nu så att tillvaronska kantra ordentligt, så borde det som får den att tippa åt det hållet vara något mera storslaget, elegant och pampigt.

– Tänk dig en saltomortal utför ättestupan. Så liksom.

JAG TYCKS LITA oftare på telefonens väderapp än att bara se ut genom fönstret.

Särskilt nu om hösten.

Jag hoppas det drar in fler rejäla åskväder över stan, jag ångrar att jag inte gick upp och beskådade det som brakade av senast, såg magnifikt ut genom glipan i rullgardinen.

Gatorna har städats klart nu, det tunga, dova ljudet av maskinerna driver allt längre bort. Luften genom glipan i balkongdörren drar sval över mina fötter.

Det är tid att stänga till. Hösten är på väg. ■

HUMOR

Jag sålde en tidning till en äldre man. Han var mycket trevlig. Jag frågade honom hövligt om "jag fick fråga herrn, hur gammal han var". "Gissa", sa mannen. Jag tänkte någon sekund och svarade "åttiotre år kanske..?". "Nej du, där var du långt ifrån, jag är nittiofem nämligen". "Oj då" sa jag, "gissa hur gammal jag är då", sa jag som är femtio år men ser yngre ut enligt många. Då säger gubbstrutten: "Ja, du kan va allt mellan fyrtio och sjuttio år". Jag blev totalt stum.

Nr 300

DIN BLICK

Jag mötte din blick på gatan, den fick mig att tänka på satan. Sedan när du försvann trodde jag att du var på en savann. Men sedan tänkte jag allt, att du var ännu bara en gestalt, ack vad tiden går. Även om det just var vår? Samma människor överallt, men inte du min vän trots allt. Tiden som kommer är vår, även om vi till slut kanske knappt har något hår.

Victoria

MYROR

En intressant observation: Har du ingenting för dig? Gå ut i skogen. Bara sätt dig och titta på vad myror håller på med. Jag skulle vilja påstå att det myror gör är en hel del.

Som röda sandaler tycker dom om. Den som först kröp upp på mina sandaler är Herre på täppan till sista man. Gud nåde den andra myran som försöker ta över dojjan, får helt enkelt på nöten av den som "hittade" den först. Den gav sig inte, ändå var den mindre än dom andra. Vann helt enkelt slaget om dom röda sandalerna. Intressant. Vad gör dom mer? Jo, hjälper varandra

att bära saker till boet även om det är dubbelt så stort som dom själva. Tänk om jag hade kunnat det. Kryper dom på varandras stråk blir det bråk. Den ena hugger på den andra, stick här går jag. Myror är ganska kivna av sig, käkar avklippta tånaglar och blir slöa av solen, precis som jag. Förutom tånaglarna då alltså, Bra tidsfördriv på sommaren,

Magdalena 407

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM

@situationsthlm

KANSKE PASSA IHOP

*Jag vet inte varför
du sa så där.*

*Du vet egentligen
inte vem jag är,
men du ska veta att jag har dig kär.
Nångång ska du få veta mitt namn.*

*Det blir inte lätt för dig,
men jag tror du känner mig.*

*Så kanske vi kan passa ihop ändå
det beror ju faktiskt helt enkelt på
om du har känslor för mig.*

*Jag kommer faktiskt nästa gång
som jag ser dig.*

Då kommer du faktiskt veta en hel del om mig.

Lena Freij

Illustration av **Victoria Sjölund**

BESKRIVA HAVET

*En slät yta utan ting,
ett enskilt rum.
Inte som en skog,
bara luft och vatten,
en rörelse, ett sug
att beskriva väggen, trycket
mot trumhinnorna,
reflexerna av solen,
faran utan flytväst.
Faran om vintern
när havet isar
köld som dödar,
det vita blänker
enda vägen ut,
rått, kallt,
enastående.*

LO

PUBLICDOMAINPICTURES

VIKTIGASTE KVÄLLEN

*Den viktigaste kvällen av alla.
Känner ni läget?
Den gamla sanningen växer återigen.*

*För alltid har vi kastat oss mot helvetets portar.
För evigt.
Med blanka skott skjuter vi mot skuggan.*

*Skrik högt mot gryningens ljus.
För i mörkret av det okända lever
vi igen.*

Jonathan

TANKAR OM GUD

Jag säger som mamma, jag har alltid bett till Gud men bara i svåra stunder.

Nu är det precis som det skett ett under. Jag har väl börjat att be extra med tanke på min sjukdom Kol som tyvärr blev lite värre i fjol. I dag är den inte helt bra men det kan jag inte begära, men den är absolut bättre. Det tror jag beror på att jag fått nåt från högre makter och jag måste tro att det är Guds hjälp. För som jag ber i min ensamhet här i lägenheten

varje kväll och eftersom jag tror att det finns en Gud så kan jag inte låta bli att tror att det är han som hjälper mig. För jag är mycket bättre nu än för ungefär en månad tillbaka så jag tar min medicin. Som min syster sa, "glöm inte den, ta den regelbundet". Och det gör jag. Det finns en i min släkt som menar på att sjukdomen ska bort helt. Vi får se vad som händer, det kan ju ske under. Nu känner jag att jag lever bättre och det gör mig väldigt glad.

Lena Freij

Illustration av LO

GOTT SNAC

SITT EGET INNEHÅLL

Med dörren öppen ut mot Ringvägen sitter Fredrik Söderholm i Gott Snack-studion och inväntar hösten, en ny säsong av livesänd morgonradio och att boken *Sorry, allt gick åt helvete – min läkning i en sjuk värld* ska komma ut. Efter hjärnblödningen förra vintern är han mindre ängslig. Trots att ansvaret för mycket av det han tar sig för vilar på hans axlar.

Text **Ulf Stolt** Foto **Anneli Hildonen**

Vi har inte hunnit sitta och prata vid det bardiskliknande redaktionsbordet i Gott Snack-studion på Ringvägen särskilt många minuter, förrän en man från ett budföretag sticker in huvudet genom den halvöppna dörren och frågar om krogen intill.

Han har bud till den, fem kollin, men de öppnar inte förrän klockan 16.00 och nu är den strax efter elva på förmiddagen. Kan han lämna grejerna här?

– Ja visst.

Han hämtar de fem paketen, fyra mindre, ett lite större.

– Vad är det i dem?

– Det vet jag inte.

Det signeras och paketen staplas framför det låga kaffebordet invid en svart fåtölj precis till vänster innanför dörren.

– Det är väldigt kul att ha en öppen dörr ut mot Ringvägen i markplan, framför allt på sommaren. Det stapplar in en och annan gubbe ibland: ”Kan man få en bira här eller, är det en bar?”. ”Nja, det är mest podd”. ”Kan man få en bira ändå, eller?”. ”Just nu sitter jag och jobbar...”.

– Nån kan komma in och ställa sig och bara titta, som om det är ett museum – ”jävligt coolt ställe”. Det är kul. Men ibland kan nån bli kvar i tjugo minuter och inte fatta hinten att jag sitter och skriver på mitt manus.

Fredrik Söderholm uppskattar tillgängligheten.

– I en tid då det känns som att alltfler murar byggs mellan olika delar av samhället och människor, det är koder och blippar in överallt – MTG-huset känns ju som Fort Knox. Då är det lite härligt att det bara går att stick in huvudet här och kolla läget om du har lust.

Har den typen av spontanbesök utmynnat i innehåll?

– Han som sitter utanför Ica Lansens, Michail heter han, har vi till slut gjort ett avsnitt om. Efter många om och men fick vi tag i en rumänsk tolk, fick hans livshistoria om varför

”Det är så otroligt kul att ha en egen studio precis i närheten där jag bor så jag kan ta med katterna varje dag.”

han sitter här och om familjen hemma och så, så det kan ju hända.

Det var inte förrän ganska nyligen som han reflekterade över hur många främmande människor han talar med på daglig basis ”som om de är riktiga människor i mitt liv”.

– Jag får så fina saker skrivet till mig. Och jag svarar på alla. Det är verkligen ett kontinuerligt samtal med en massa människor, jag känner igen användarnamnen. Så det blir som en slags person i ens liv som återkommer. Det är kanske tjugo-trettio som jag känner igen som är återkommande.

Inför sommarens Bruce Springsteen-konserter på Ullevi i Göteborg la han ut en fråga om boende i Göteborg under konsertdagarna. Och fick svar. Snabbt. En kvinna skrev att han kunde bo i hennes lägenhet.

– Sen började vi messa om våra katter och våra liv. Hon frågade hur det blir med festivalen och jag sa att hon jättegärna fick va med. Så hon jobbade en hel vecka med dekor och fixade och var en av de absolut viktigaste människorna som fick det att hända.

Det är på grund av den just avslutade Gott Snack-festivalen det är rörigare och trängre i studion än vad det brukar vara – tjugo lådor dryck blev kvar som nu står staplad här och där, en bunt hopvikta stolar är lutade mot en fåtölj.

Gott Snack-studion ligger runt hörnet från där Fredrik Söderholm bor och är en viktig plats, det är härifrån morgonradion Gott Snack som han startade 2020 direktsänds fyra dagar i veckan. Och det är hans kontor och arbetsplats även när det inte är sändning.

– Jag gör kvitton, packar merch, skriver manus. Det är en viktig plats för mig, och så otroligt kul att ha en egen studio precis i närheten där jag bor så jag kan ta med katterna varje dag. Det är ju lite divebar-viben jag vill åt. Det är bra ljuddämpning också med alla grejer.

Det är en vän till hans moster som äger huset. Han gick förbi en dag och såg att lokalen stod tom och kollade ►►►

Gabor Maté:

■ Kanadensisk läkare och expert på beroende och trauma. Har skrivit flera bästsäljande böcker. En period slukade Fredrik Söderholm en ljudbok i veckan av honom under sina promenader. Och lyssnade på varje podd, såg varje YouTubeklipp.

■ ”Jag tyckte det var väldigt intressant, talet om krocken mellan autenticitet och anknytning, att vi alltid väljer anknytningen men då också förtrycker känslorna och hur det blir till trauman.”

**”Kan man få en bira här eller, är det en bar?”
’Nja, det är mest podd’.
’Kan man få en bira ändå, eller?’”**

Om Bruce Springsteens munspel:

■ Fredrik Söderholm köade i 12 dagar och var först in på Ullevi på Bruce Springsteens konsert 27 juli 2012, stod allra längst fram.

■ "Det fina var att det inte var ett släng, utan han tryckte munspelet i handen på mig. Och sen vände han tillbaka efter några steg och gav mig handslaget."

■ En kompis som följde Bruce Springsteens i flera år träffade honom på en bar i Belgien. "De hade pratat, och han hade sagt att 'det var den där killen längst fram på Ullevi jag gav munspelet, jag såg fan mig själv i honom, hans brinn i ögonen'".

om den gick att hyra och vad den kostade.

Den första tiden med "Gott Snack" fick han låna en liten skrubb i Nöjesguidens kontor och sända från. På väggen sitter ett inramat urklipp från en intervju, rubriken lyder: "Efter knarkskandalen – han gör gränslös radio på Söder." I ingressen kallas han för skandalomsusad. Han skrattar till.

– Goals, att en gång få haft epitetet skandalomsusad.

På redaktionsbordet ligger Andrew Waldens hyllade bok *Jävla karlar*. De ska ha ett panel-samtal på årets Bokmässan.

– Jag har bara börjat läsa hans bok men den har ju fått sinnessjukt bra kritik, men det var ju väntat – jag har jobbat med honom på "Breaking News" och sånt, så jag vet ju att han är briljant. Vi ska tala om pappor – det känns ju rimligt. Och jag ska livepoda med min vän Julia Frändfors, sen glider man väl runt och minglar en massa, I guess.

Några veckor före bokmässan i september släpps Fredrik Söderholms bok *Sorry, allt gick åt helvete – min läkning i en sjuk värld*, det är därför han för första gången ska ner till Bokmässan.

– Jag har spytt ut mig allt på fyrahundra sidor – här är mitt liv, liksom, sen har Sofia Edgren och en redaktör på förlaget kokat ner det till de knappt tvåhundra sidor som boken är nu, de har valt ut det de tycker är mest kärnfullt och intressant.

Han har låtit dem göra som de vill med hans text, "de kan det här med böcker, jag litar på att de tar fram det som är bäst".

– Det är nog bra att nån annan kills your darlings. Man kan ju själv va förtjust i en formulering om Peter Kadhammars trötta tonalitet i sina USA-reportage och koppla det till en hotellfrukost i LA. Men för gemene man är det kanske mer intressant om jag har med saker om min mamma och min barndom.

Vad var din tanke med att skriva boken.

– Att allt jag babblat om de senaste åren i spridda skurar i poddar och på Instagram ska jag samla här. Best of mellan

"Jag älskar det som är lite knasigt och lite fult och lite skavigt."

"Enda sättet att få nån auktoritet är att först fläka ut sin egen skit."

två pärmar för de som är intresserade, sen kan jag ha det som ett bokslut, i stället för att hänvisa till avsnitt 7 av "Gott Snack", eller avsnitt 8 av podden "Sorry, allt gick åt helvete". Här är berättelsen.

Beroende, barndomstrauman och dess konsekvenser i vuxenlivet, medberoende, psykisk ohälsa, anknytning och relationer är ämnen som Fredrik Söderholm diskuterat och gjort innehåll av – senast i den uppmärksammade podden med samma namn som boken, "Sorry, allt gick åt helvete" med Ola Rapace. Inför säsong två, när de hade tio tusen prenumeranter och erbjöds en miljon för att göra en uppföljande säsong, imploderade samarbetet.

– Det känns lite som att jag behövde göra det här en gång till för att få skriva den här boken. Och det är det värt, för då får jag nån slags röst inom de här ämnena jag brinner för. Sen vill jag gradvis fasa ut den delen och mer prata om ämnena i sig.

Han känner sig för tillfället ganska färdig med att, som han uttrycker det, rota i sin egen ryggsäck, vara sitt eget innehåll, personifiera det han talar om.

– Jag vill ju egentligen bara kunna tala om de här ämnena med nån slags auktoritet. Men det har man ju inte i Sverige om man inte har några högskolepoäng. Så enda sättet att få nån auktoritet är att först fläka ut sin egen skit.

– Jag är mer intresserad av att tala om det på att samhällsligt plan – hur kan vi som människor och samhälle bli bättre och skapa bättre relationer, vad hindrar oss från det och vad är det för mekanismer i samhället och i våra familjekonstellationer som fuckar upp oss. Tala om det utan att alltid dra in mig själv i det.

Att göra innehåll av sin läkning och spela in konfrontationerna med sina föräldrar om smärtsamma händelser i barndomen, som han gjorde i "Sorry..."-podden, var ett nytt sätt att försöka berätta om beroende och psykisk ohälsa och strävan efter en ny väg framåt. Fredrik Söderholm tänkte absolut på att det kunde innebära negativa konsekvenser för hans familjerelationer att göra på det viset. Berättelserna finns också i boken.

– Just då var jag så desperat och arg och förtvivlad att jag

kände att det får kosta vad det kosta vill, jag måste komma fram till varför det blev så här. Ändamålet får helga medlet.
Har du kommit fram till det du hoppades?

– Ja, jag känner att jag fått en förklaring till varför saker blev som de blev och verktyg för att hantera det annorlunda. Jag kan inte säga att jag ångrar nåt. Sen kunde man säkert gjort det på ett annat sätt än att göra podd av det – under terapi bakom lykta dörrar, till exempel – men det var det sätt jag hade förmågan att göra det på då. Och jag tror det hjälpt många andra.

I dag är relationen med mamma och bror – sin pappa har han ingen relation med – annorlunda, bättre.

– Jag och min bror har en ny dimension av närhet, vi kan prata om det där som kändes som en slags osynlig mur förut, det var en känsla av att det är nåt skit här som gör att vi inte talar om vissa saker. Men nu är det som att den är helt riven, nu finns det ingenting det inte går att prata om.

Även han och mamma har tagit sig vidare, närmare.

– Jag försöker säga till folk att det finns en belöning på andra sidan, som gör att det inte ligger en massa saker och pyr som förgiftar relationen. Vi har snackat igenom det här. Somligt var piss. Mycket var skit. Men nu har vi försonats och går vidare.

– Vi hade en familjeterapisession som jag spelade in till ”Sorry...” där vi började nysta lite, sen tog vi vid på egen hand. Det har varit mycket fram och tillbaka, åter i gamla hjulspår, det har inte varit en smooth ride.

En man uppenbarar sig i dörren.
 – Jag tänkte köpa snus, men det här är inte en tobaksaffär längre, va..?
 Fredrik Söderholm skakar på huvudet.
 – Nej, men det var det förr.

En av hans två katter – de är döpta till Bruce och Råkan, är av arten Sphynx, så kallade nakenkatter – klättrar över hans axel och ner på bordet.

– De är ju lite av en vattendelare... Jag älskar det som är lite knasigt och lite fult och lite skavigt. Plus att jag hört att de är väldigt smarta och tillgivna, vilket är mysigt – att de vill va nära och umgås. De är innekatter, de ska inte va ute, men de har en tendens att smita ut på Ringvägen och bli skitiga.

– Förut låg Bruce alltid innanför min tröja varje sändning. Men sen Råkan kom så ligger de mest och myser med varandra.

Efter ett sommaruppehåll med ”Gott Snack” är det nu dags för en ny säsong av livesänd morgonradio mellan 08.00-10.00. fyra dagar i veckan. ▶▶▶

Inredningstänket i Gott Snack-studion är att det ska vara plottrigt, tacky, påminna om en divebar. Men alla prylarna – mycket Springsteen-memorabilia, han samlar på turnéjackor – bidrar också till att skapa bra ljuddämpning under sändningarna.

”Man fattar ju att folk flyttar hit... jag kan ibland bli lite avundsjuk på att jag inte fått uppleva den där ”It’s a town full of losers and I’m pulling out of here to win”-grejen. Man vill ju gärna tro att man är en av dem som tagit sig ut.”

27 april nästa år har Fredrik Söderholm bokat Södra Teatern och ska göra en stand-up show där. "Det känns riktigt läskigt, bara jag inför en massa människor. Men det är en sån där bucket list-grej".

Hur planeras sändningarna?

– Det är lite olika. Nu har vi gjort så att på måndagar är det lite lösare, vi kallar det för redaktionsmåndag. Då är det vi i Gott Snack-familjen – gamla och nya – som mest sammanfattar helgen och pratar om hur vi mår, ganska så oförberett. Onsdag, torsdag och fredag när det är gäster och segment försöker det va mer uppstyrt.

Han mår dock bäst av att ha det förberett och förutbestämt. Det blir en mer avslappnad sändning.

– Om vi har ett tomt körschema blir jag stressad och kan inte njuta av lösheten. Ofta har man ju en massa segment med en gäst, men så är det ett så himla bra snack att man glömmer bort dom. Men bara att veta att jag har dom ger mig en trygghet och självförtroende.

"Gott Snack" finansieras av medlemskap via Patreon

och med reklam i poddarna.

– De segmenten ligger i de klippta poddarna, om du lyssnar live eller via Patreon så är reklamen inte med.

Det ekonomiska läget beskrivs som att "om man är beroende av att sälja spons så tycker jag aldrig det känns stabilt".

– Jag behöver ingen stor spelare i ryggen. Det är en frihet som kommer med ett pris, men jag brinner väldigt starkt för den friheten.

– Om man har en Patreon som är tillräckligt hög för att alla går runt och mår bra känns det ju stabilt, men när den utgör sextio procent av inkomsterna och de andra fyrtio procenten måste man jaga – och det hänger på en själv att jaga in dem – då känns det aldrig riktigt stabilt.

Mycket som vilar på dina axlar.

– Det är baksidan av att bygga saker som kretsar kring en själv. Jag är ju väldigt kopplad till mina grejer, men jag har inte lyckats göra det på nåt annat sätt, det är så det blivit.

– Jag var ju borta en del från ”Gott Snack” förut en period, och det var inte så uppskattat av lyssnarna. Min närvaro i samtalen gör att det blir nån slags hyfsat halvhög lägstanivå i alla fall. Jag är ganska bra på att känna att ”nu går vi på tomgång – bom, nu byter vi ämne”.

Var kommer den radarn från?

– Jag tror att det dels är en icke diagnostiserad damp, vilken gör att jag dissocierar när jag blir uttråkad, då kan jag inte låtsas och bara trampa vatten. Plus att jag jobbat i tio år med ”Filip och Fredrik” (Filip Hammar och Fredrik Wikingson, red. anm.) med att skapa innehåll med dem, då blir man ganska... jag hade ganska lik smak som dem innan, men jag blev ännu mer kalibrerad på vad som flyger och inte.

Anledningen till hans bortavaro en period från ”Gott Snack” var att han drabbades av en hjärnblödning förra vintern.

– Jag låg i soffan och hade jätteont i huvudet och så försvann synfältet, då ringde jag 112 och sa att ”nu försvann synfältet på ena ögat, nu får ni nog komma”. De dröjde lite, typ en timma. Jag försökte få ut det där sos-samtalet till podden, men de var inte så sugna: ”Vi vill helst inte ge ut det då vi borde ha skickat, det borde varit ett Prio 1-larm”. De var medvetna om att det var felprioriterat.

Han vårdades någon månad på sjukhus. I dag är han återhämtad, men har ett permanent synbortfall på höger öga, en del av det perifera synfältet är svart. Vilket fick till följd att han sålde sin husbil i våras, då hans körkort drogs in.

– Det var hela tiden så att min kompis Plojs skulle köra den, men det blev för jobbigt.

Det var i husbilen han satt och skrev stora delar av kommande boken, medan den stod parkerad nere vid Gröndals båtklubb. Och det var där, bland bryggor och båtplaner, han anordnade Gott Snack-festivalen första lördagen i augusti i år. Han hoppas den ska bli

”Jag hade en ekorre som husdjur, jag smugglade in den från Tyskland. Den var lite för vild...”

”Det känns som att allting måste vara sönderkommersialiserat för att det ska funka.”

återkommande och har redan en lista på band han vill ska spela, indieband han tycker borde synas och höras mer.

– Det var ändå sjuhundra personer där, otroligt bra stämning och en djävulsk tur med vädret, det regnade rejält dagen innan och dagen efter.

– Fantastiskt kul att det går att genomföra nåt sånt i dag utan sponsorer, utan stora bokningsbolag i ryggen. Det känns annars som att allting måste va sönderkommersialiserat för att det ska funka, men det finns även plats för eldsjälur, det känns lite som det gamla Sverige.

På en hylla står två uppstoppade djur. Det ena är en ekorre. Vad det andra djuret är vet han inte, kan vara en mård, han har fått det av en följare.

– Jag hade en ekorre som husdjur ett tag, jag smugglade in den från Tyskland. Den var lite för vild... man måste få dem tidigt så de får en trygg anknytning, den var lite för gammal när vi fick den. Så Sigge blev aldrig riktigt tam... en balkongdörr var öppen en gång och han såg sin chans att fly ut på Bastugatan...

Vi pratar om sjukhusvistelsen och hjärnblödningen igen, hur den påverkat honom.

– Jag tror jag är mindre rädd i dag. Det värsta som kan hända om jag ordnar en festival är att jag kan gå i konkurs, men det kan aldrig bli läskigare än att känna att man kan dö. Jag är mindre rädd och ängslig för vad folk ska tycka. Saker blir inte lika farliga.

– Jag vill inte ligga på dödsbädden och ångra att jag inte testade allt som känns kul.

Hur definierar du kul?

– Kul är väl den där känslan av att man gör nånting tillsammans med andra människor mot ett gemensamt mål och så tappar man lite tid och rum och hamnar i det där flowet – vi kan skapa storverk tillsammans, om vi tror på det på riktigt. Att man känner den där belönande känslan att det man gör är kul att göra och andra uppskattar att man gör det, folk blir glada, man gör nåt för nån annan, när ut.

– Jag hade ju inte suttit här och poddat om ingen lyssnar. Allt handlar om samspelet med andra. ■

Fakta om Fredrik

■ Namn: **Fredrik Söderholm**

■ Född: **17 september 1991 i Stockholm.**

■ Gör: **Morgonradio-programmet ”Gott Snack” som sänds live från studion på Ringvägen fyra dagar i veckan och sedan klipps och blir podd. Han är upphovsman till, och har medverkat i ett flertal poddar. Hans kanske mest uppmärksammade podd är ”Sorry, allt gick åt helvete” som han gjorde med skådespelaren Ola Rapace.**

■ Aktuell: **Med boken Sorry, allt gick åt helvete – min läkning i en sjuk värld.**

KALLBADHUSET

Det rullar och gungar för tilltufsade som har lyckats hyra en kanot med billigare och kortare tid vid brofästet Reimersholme, färden går till kallbadhuset cirka trehundra meter och tillbaka. Det har varit hotat under några år av nedläggning av politiska-ekonomiska personer, visst skamligt och behov av upprustning men se pengar till ett av Söders kulturbåtbyggnader finns inte.

Säkert femtio år på nacken, vad vet jag, det våra närliggande släktingar fick glädja sig av... gäller ej oss. Det blåste lite på korta båt-stranden turen... Vi fick se Söders stolthet innan nedmontering, bränns och möjligt säljs till något svenskt företag eller EU registrerat.

Skapa mer protestlistor.

Tobben

FORNTID

Känns som att återvända till brottsplatsen. Skogen där vi tältade. Fick vara med om minusgrader, snö upp till knäna. Ångan som kom från munnen när jag vaknade på morgonen i minus 21 grader, frös. Lyckades elda upp tältduksdörren när jag tände spritköket när det blåste ute. Vilde ha värme samt torrkafe. Eller när jag fick ett fästingbett, hela benet blev lila innan jag gick till läkaren. Fick penicillin. Satt och sket i tre veckor, maten smakade bara metall.

I dag mår jag bättre men det gör inte skogen. Halva skogen har dött. Ingenting av det fina finns kvar. Inte ens skugga under mitt favoriträd, rönn. För här är rönnen en skugga av sitt forna jag. Inga ekorrar heller, finns ingenting av det vackra kvar. Sorgligt... ser ut som en spökskog. Typ en atombomb eller miljöförstöring...

Magdalena 407

ÄR LIVET EN FEST?

Ibland så känner jag mig som en gud och är utan att skryta grymt bra, om inte till och med lätt fett bäst. Kan enkelt rida häst.

Kan alltid peka spikrakt mot väst plus att jag kan säga tusen ord med endast en liten gest. Nu tänker du på att till exempel skottsäker väst, men vad ska jag med sån till?

Finns det fler liknande Pilatus som pina och plåga mig vill? Är detta att häda så säger jag

förlåt. Det enda jag vill är att min älskling och jag får tag i en ny och större segelbåt. Ja ja, kämpa på ni andra hemlösa, men pengar är trots allt gjorda för att slösa. För mycket pengar är ett problem som inte rör mig, ej heller min tjej. Så det lutar åt en roddbåt man alltid för ösa... Nej, jag låter alltid mina tankar vara positiva, precis som jag behandlar min kvinna, som hon förtjänar, som en diva. För hon är den enda och den fina.

Ha det nu bäst och som Dageby sjöng ska väl livet

vara en fest? Men detta kan undertecknad tveklöst påstå ej är sant. Jag har blivit gubbe och min skönhet till kvinna är så gammal att hon borde kallas tant.

Nej, det sista kan ej vara fakta. Vi håller oss till att sälja denna blaska, panta pant och ta omvägar runt de gul-västade som säger sig "ordningsvakta", du vet de där som ej låter någon sova och gladeligen håller ut din nyinköpta flaska.

Nr 300

BLUES FÖR LIDANDET

John blund, eller Herr Sand, gillar viner eller kör på fasta rutiner, fast att han inte kan se individer. Ser blott vårdplatser, tider.

Erkänner dock att det är skillnad på vissa, det kan han helt klart, förvissa.

Rutiner blir som att han spelar på gissa. Trots att han kan läsa en lista? Inga böner, erfarenhet biter. Ut. Även om folk varnar å skriker.

Det är jag som här provar riter... Han är stolt, han har färglagt med kriter.

Du vet när man kollar på småbarn, som än inte riktigt blivit van, vart olika klossar kan passa...

Trekant blir i runt håll för vassa.

Även målsättningen vår är densamma, är det prima att fortsätta hamra. Hans iver går dock ej att klandra.

Hej å hå, vi vill vanvårda andra.

Ep:n som smållkarameller, vissa får dö uti celler. Liknar Toker i knätofs och bjällror.

Så här går det när man saknar etik. Å är beredd att få forska fram lik. Det blir fullständig kalabalik, men rotation huvudsak, å bli rik.

Socialstyrelsen har en annan prioritering

Nummer ett du ska må bra och följa planering. Nummer två om möjligt.. en långsam nedstigning, så kroppen och psyket ej tappar healing.

Han ställer ej upp på en intervju

För att stå för sitt ord är läskigt, för du

vill köra på likt nån annan, Mengele var väl hans namn? Å knarkares ord kan man alltid avskriva.

Stephen King skrev en bok, titel "Lida". En till, fast en ny Lex Maria.

Tror inte han svor läkareeden, han skiter i alla fall i den.

Vi får be för den idioten, läkaren som ej söker boten. Han vill ej heller lindra å lugna.

Kör kemisk lobotomi på små unga. Å dem som ska hjälpa oss klara, att kunna ta jobben vi har ba'.

I stället så knyter han snara, även till dem som kan klara... Å göra någonting åt spektaklet, vi kör pannbenet rakt genom kaklet.

Att hans namn slutar på L, spelar ingen roll lördagens kväll. Men han är i alla fall inte så snäll, may God be the judge of who's going to hell.

Men vi kan hoppas på att han nångång vill väl, det är synd i den stackarn,

Herre du ser hans själ... lilla rackarn

Vi kan hoppas han har kriterorna kvar. Å vill måla tillsammans med oss som vet hur, när och var...

405

Illustration av LO

STOPPAD

Har ni varit med om att bli stoppad att gå på toaletten av en apparat som kräver att du ska ha ett kreditkort för att få använda toaletten!? Görs det kreditkontroll också? Nu blir det uppror snart av alla som behöver gå på "Avträdet" eller är det meningen att alla ska gå med egen potta med sig?

Pippi Långstrump okända kusin

FÖRKORTNINGAR

Nu när alla har digitala förkortningar typ Swisha, sms, googla, twittra, chatta. Så undrar jag hur många förstår svenska språkets förkortningar typ: I.Å.a.Ä.E.ö? Svar: I ån så ligger (är, finns) det en ö.

Daggoparden

FÖRSPILDA TANKAR

*Spåren i betong,
Gamla skor och fotografier
och tiden går och sinnet värjer sig,
tappar fokus och plötsligt syns kartan
som med röd markering för ockupation
visades dagligen förra våren.*

*Chockande och
ingen vinner,
bara kroppar som försvinner
ger ytterligare konflikter.*

*I blod förspillda tankar,
sviken kärlek,
ögon sluts, kniper
och förskjuts.*

*Knäpper och kramar nävarna
om ljuden av smältande is.*

LO

Kvinnofridslinjen är en stödtelefon för dig som är utsatt för hot, våld eller sexuella övergrepp.

*Ingen fråga
är för liten*

020-50 50 50
Kvinnofridslinjen

VILL DU VETA MER? BESÖK GÄRNA KVINFOFRIDSLINJEN.SE

Kvinnofridslinjen drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset på uppdrag av regeringen.

Text **Ulf Stolt**
Foto **Magnus Sandberg**

SLUSSEN

Snart kommer en 500 tons lyftkran som under några timmar på natten ska lyfta stålbalkarna på plats över tunnelbanan – sedan är Södermalmstorg lagt. Men fortfarande är det oklart vart man ska flytta bussterminalen innan den permanent flyttar in i berget. För överdäckningen av Stadsgårdsleden behöver komma i gång och då måste bussarna bort. För åttonde året är Situation Sthlm i byggruppen.

Just nu är det sju kranar på området, men snart kommer en till. Det är en stor mobilkran som anländer på natten och sätts på plats. Den kan lyfta 500 ton nära sig, sedan blir det allt svagare i armen ju längre ut lasten hamnar.

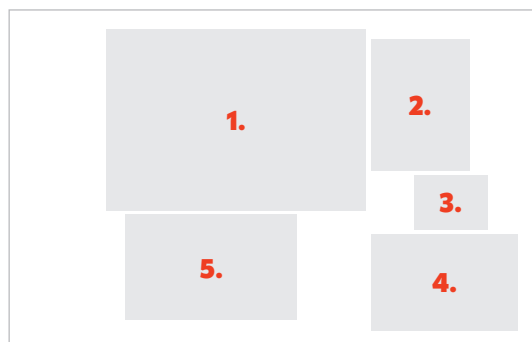
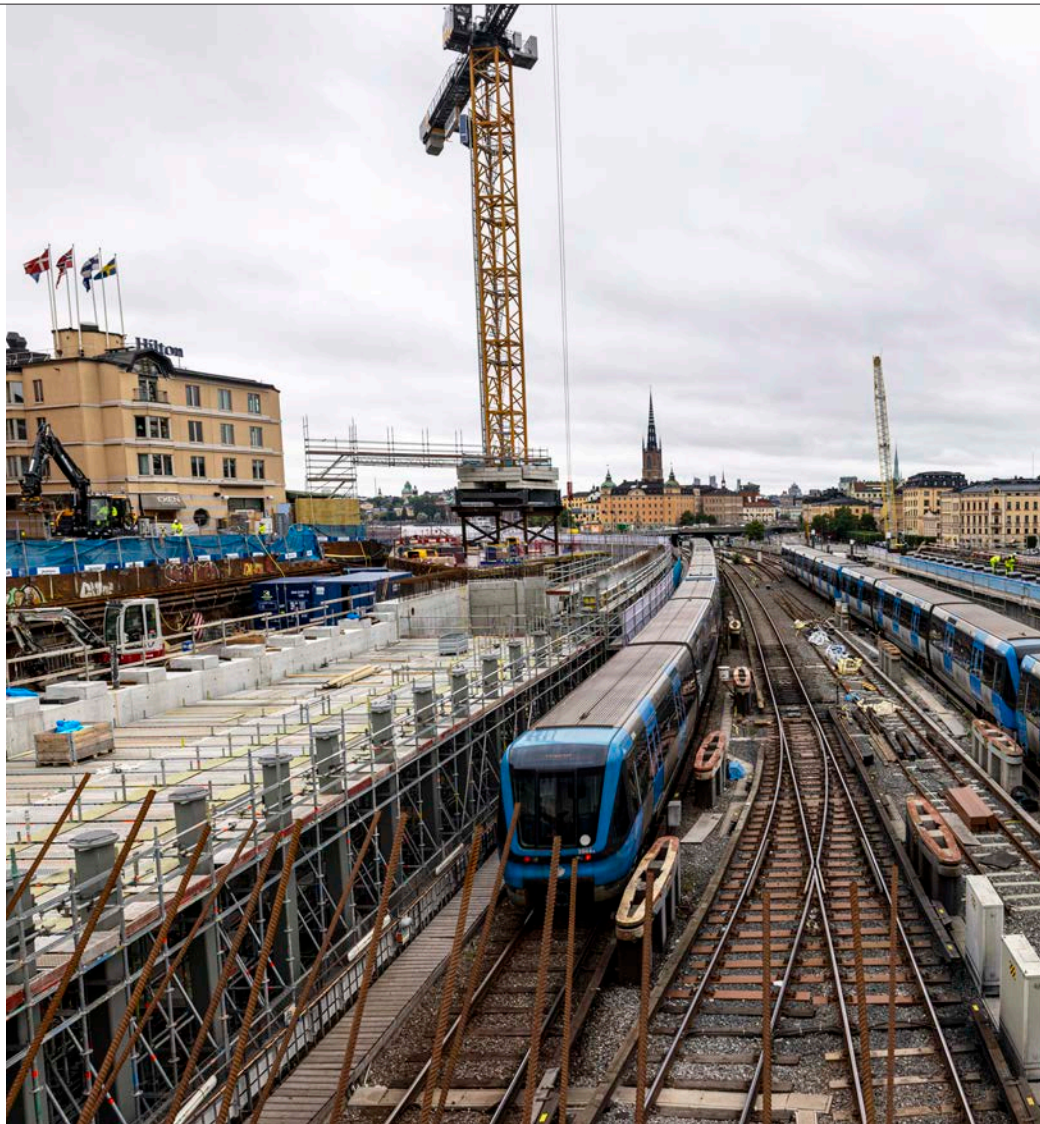
Man har gjort särskilda förberedelser i marken för att kranen ska stå stadigt, både för stödbenen och själva kranen.

Man börjar inifrån tunnelbanan och norrut och med kranens hjälp lägger ut de 44 meter långa och drygt 40 ton tunga balkarna. Fönstret att arbeta är mellan klockan ett och fem på natten, då tunnelbanan är avstängd. Med en timmas förberedelse och en timmas avetablering innebär det tre timmar per natt att arbeta med balkarna. Efter en tid måste kranen demonteras och flyttas närmare vattnet för de sista balkarnas utplacering.

Gång- och cykelbron ner från Slussen mot Gamla Stan ska snart börja byggas.

Och man måste hitta en lösning på vart den provisoriska bussterminalen ska flyttas innan den permanent flyttas in i berget. För Slussenbygget har försenats två år, mycket beroende på förseningen av bygget av bussterminalen i berget – utförandet visade sig vara mer komplicerat och tidskrävande än man antagit. Man måste komma igång med överdäckningen av Stadsgårdsleden för att kunna slutföra andra delar av bygget.

För i Lund står ett hundratal specialodlade träd – bland annat lönn, al och ornäsbjörk – och väntar på att få planteras i växtbäddarna och bli en del av stadsrummet runt Södermalmstorg. ■

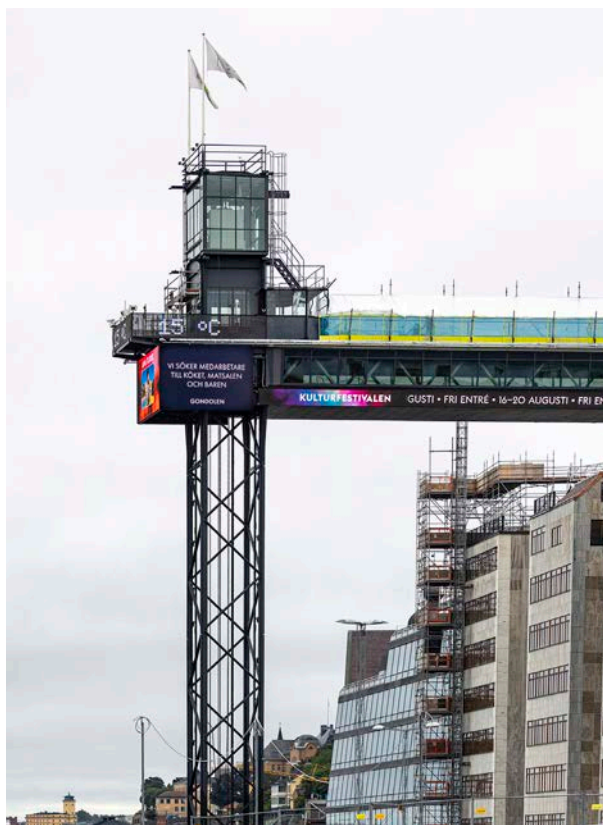

1. Till vänster i bild ser man två av de tre upplagspunkterna för balkarna. Dels ändstöden i form av betongplintar, dels mellanstöden – de grå pelarna som syns bakom armeringsjärnen. Till höger i bild syns ändstöden på andra sidan. Balkarna fästs på ett brolager där de har en rörelsemån på några centimeter i längs- och sidled, beroende på väder och vind. Alla material utvidgar sig eller krymper beroende på temperaturskillnader, något som inte påverkar konstruktionen.

5. Man tvingades riva delar av stenmuren utmed Glasbruksgatan för att skapa en arbetsyta för ventilationsschaktet från bussterminalen. Nu är arbetet snart klart och muren ska återställas. Alla stenar numrerades och fotograferades innan muren revs och har sparats ute på Värmdö. Vissa av stenarna måste huggas till på plats, så ett tåligt kommer byggas där för att minska bullret, då ett visst mått av stenhuggeri kommer att pågå.

2. 1 oktober ska Katarinahissen tas i bruk igen. Fastighetsägaren har dock inte riktigt kommit fram till vad man ska betala för upp- och nerresorna, eller vilken teknisk lösning man ska använda sig av för att betala för dem. Även restaurang Gondolen öppnar i höst. De söker för närvarande köks- och serveringspersonal på ljusskylten vid klockan.

4. En av Slussen-byggets vakter i sin kur på Södermalms-torg. Notera den smått geniala konstruktionen av regnskyddet – en spånskiva som hålls på plats av en vattendunk.

3. Flakmoppen körs av utsättarna. De koordinerar med sina instrument och markerar exakt var olika saker ska vara. Balkarna över tunnelbanan markeras väldigt exakt – de har en toleransnivå på 0.15 millimeter.

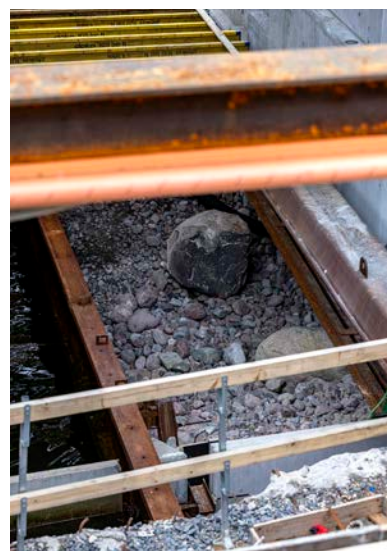

Slussen

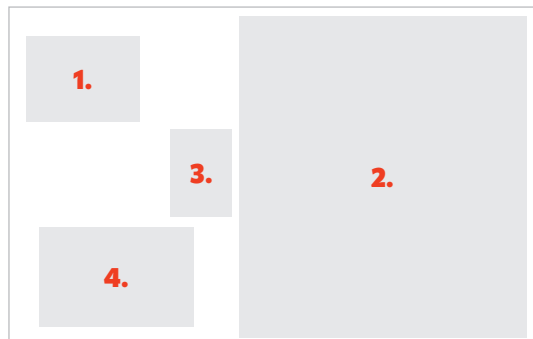
1. De sista förberedelserna i markytan görs för att skapa en stabil och helt vertikal plats för 500 tons lyftkranen. De så kallade stockmattorna är till för att breda ut lasten från kranen när det ställs dikt an mot sponten och fäller ner sina stödben på andra sidan sponten.

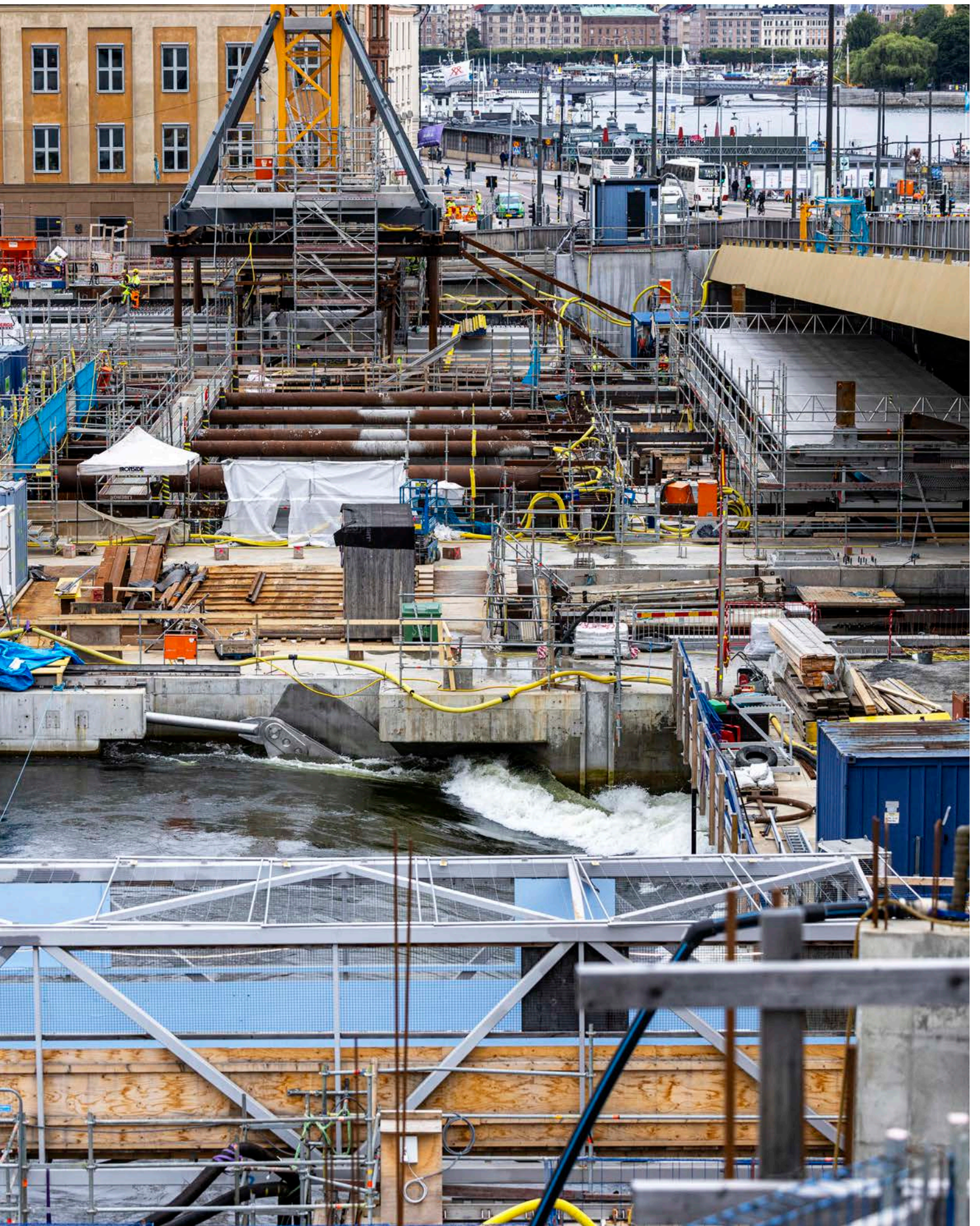
2. Här ser man södra avbördningsluckan i helöppet skick, hydraulikarmen med dess infästning i betongen. På grund av den senaste tidens skyfall avbördar man Mälaren 220 kubikmeter vatten per sekund vid fototillfället. Överst i bild syns fem vertikala bruna stag av stål. De stabiliserar en spont mot Mälaren och gör att det bildas en torr kasun för montering av den norra avbördningsluckan – som man kan se ligger under Guldbron till höger i bild.

3. Fiskvandningsleden går under de nu gjutna trapporna vid Munkbrokajen där tidigare Nils Ericsons sluss gick. Bottenskiktet är noga designat med stenar i olika storlekar, de största och äldsta stenarna är från Gustav Vasas gamla försvarsmur från 1500-talet. När det är klart kommer det finnas en Fisk-tv som filmar fiskarna i leden som man kan stanna till och titta på, samt ett räkneverk som håller koll på antalet fiskar som passerar.

4. Ritningarna över hela Slussenbygget är digitala handlingar, 3D-modeller ner i minsta detalj, för att kunna bygga exakt. På olika platser på byggarbetsplatsen finns så kallade VDC-stationer där man kan se de tredimensionella ritningarna.

Hemlöshet. Stadens uppsökare har blivit fler än tidigare. Digitaliseringen är en stor utmaning för hemlösa personer.

UPPSÖKARTEAMET ÄR i ständig rörelse. De finns i tunnelbanan, i parker, skogar och gallerior, på Centralstationen, på gator och vid SL:s knutpunkter. De är socialsekreterarna som försöker hitta och skapa kontakt med människor som lever i hemlöshet eller i en annan utsatt situation.

– Vi befinner oss där personerna är, för att sänka trösklarna och länka till det ordinarie hjälpsystemet, som socialtjänst och vård, säger Sofia Hansson som har jobbat i Uppsökarteamet sedan 2014.

En av de största utmaningarna

de upplever är samverkan mellan vård, psykiatri och socialtjänst, som behöver förbättras. En annan utmaning är digitaliseringen.

– I dagens samhälle ska man ha BankID, men en del har inte ens nån telefon. Systemet är ganska fyrkantigt. Det gäller allt. Gå på en offentlig toalett – betala med ditt kontokort. Vilket kontokort? Ha ditt SL-kort digitalt i mobilen, vilken mobil? Registrera ett nytt kontantkort – skanna ditt ID. Vilket ID? Digitaliseringen upplever vi som riktigt tung, säger Sofia Hansson.

Sofia Hansson

När den digitala utvecklingen underlättar för de flesta medborgarna, så är det tvärtom för andra.

– De som inte har tillgång till allt det som digitaliseringen kräver halkar efter ännu mer. Vi brukar berätta för människor att det finns ett medborgarkontor som kan hjälpa till och ibland förklarar vi för handläggare att alla handlingar och dokument kommer att ta längre tid för den här personen att få fram, säger Märta Granath, gruppleddare för Uppsökarteamet.

Märta Granath

UPPSÖKARNA ARBETAR över hela staden och samarbetar med dagverksamheter, härbärgen, sprututbyten och ordningsvakter. Men de får också många tips från allmänheten.

– Det är svårt att täcka in allt från Skarpnäck till Rinkeby-Kista, vara överallt. Vi är tacksamma för alla tips och jag tycker att tipsen från allmänheten ökat. Hundägare som går i skogen är till exempel jättebra för oss – de ser mycket, säger Sofia Hansson.

De har blivit fler i teamet. Förutom det vanliga fältteamet, bestående av åtta personer, har ett projekt med två uppsökare, stationerade på Centralstationen nu blivit en permanent verksamhet. Uppsökarteamet har även fått ytterligare en äldrelots, nu är de två som fokuserar på äldre människor i hemlöshet.

– De kan behöva extra stöd. De kan ha flera somatiska problem och sjukdomar, och kanske minnesproblematik. De får träffa samma personer som

”I dagens samhälle ska man ha BankID, men en del har inte ens nån telefon.”

Uppsökarteamet är en länk till det ordinarie hjälpsystemet.

MARIA HAGSTRÖM

också kan följa dem lite längre in i processen. Det har visat goda resultat, många har kommit vidare, säger Märta Granath.

I sommar har det även pågått ett projekt i Tanto tillsammans med Västra Södermalms socialtjänst, med två uppsökare på plats.

UPPSÖKARTEAMET JOBBAR

framförallt relationsskapande. De informerar om vilka insatser som finns att söka och hur man söker dem. De kan också bland annat följa med på ett första möte med socialtjänsten. Men alltid på personens villkor.

– Vi arbetar inte med myndighetsutövning, vi arbetar utifrån frivillighet och med respekt. Om det handlar om nån som bor i ett tält i skogen brukar vi först ropa på håll, vi går ju ändå hem till nån. Personen kan säga hej eller nej, säger Sofia Hansson.

De brukar också dela ut visitkort med ett nummer att ringa.

– Det händer att personer haft vårt kort i innerfickan i

flera år och sen ringer och säger: ”Nu orkar jag inte leva i den här situationen längre”. När man väl ringer ska vi finnas där, för motivation är en färskvara.

Vill personer ni möter ha kontakt med socialtjänsten?

– Det är olika. Men uppsökarna jobbar med att överbygga om man haft en negativ erfarenhet. Vi blir en brygga över, som kan funka i kontakten för båda parter, säger Märta Granath.

– Och det får ta den tid det tar. Vi återkommer, vi har tålamod. Vi ger inte upp, säger Sofia Hansson. ■

TIPSA UPPSÖKARNA

■ Den som är orolig för en person som lever i hemlöshet eller far illa på stan kan kontakta Uppsökarteamet på:

■ Telefon: 08-508 25 673

■ Epost: uppsokarteamet@stockholm.se

■ Teamet jobbar vardagar, dag och kväll, samt lördagar.

”Uppsökarna brukar alltid hitta mig”

Situation Sthlms säljare Tony Nilsson har haft kontakt med stadens uppsökarteam till och från i flera år.

– De är bra. Jag upplever dem som en hjälp, men att det är upp till mig vad jag vill ha hjälp med, de trugar inte på mig nåt.

Vad brukar de hjälpa dig med?

– Jag behöver regelbundet besöka Huddinge Infektion, men jag har svårt med tider. När det är dags för mig att komma dit brukar ”infektion” ringa till uppsökarna och säga att det är dags. Då söker de upp mig och ser till att jag

Tony Nilsson

MARIA HANSTRÖM

kommer dit, de kör mig dit och tillbaka.

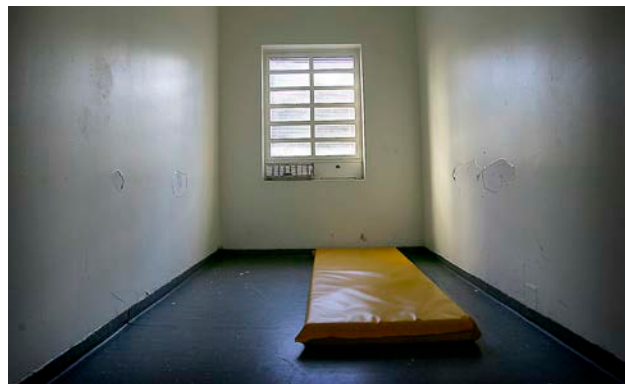
När träffade du dem senast?

– Det var häromdagen. Då var jag i Farsta, de hittade mig där. Jag kan vara överallt i stan, de brukar alltid hitta mig. Men det kan vara jag som kontaktar dem också.

Det är bra att de finns, de bryr sig.

Minns du första gången du träffade Uppsökarteamet?

– Första gången jag träffade uppsökarna fick jag ett tält och en sovsäck av dem. Jag sov ute då. Nu har jag en sociallägenhet.

LENA EHRING

Stockholm sticker ut vid hantering av LOB

Region Stockholm är en av de bästa regionerna i landet på att ta berusade, omhändertagna människor till vård i stället för till arresten. I de allra flesta städer förs så gott som alla till ”fyllecell”.

– Det är inte en värdig behandling av människor, att de får ligga på en madrass på golvet och sova ruset av sig. Det tar också enorma resurser för polisen, säger Björn Arvill, Polismyndighetens nationella operativa avdelning, NOA.

Han tycker att Stockholm är ”ganska bra” jämfört med andra regioner.

– I alla fall inne i Stockholm, inte i Södertälje och utkanterna.

Samverkansprojektet ”Från

arrest till adekvat vård” i Region Stockholm har bland annat gjort att poliser i yttre tjänst har fått utbildning i beroendemedicin och screeningverktyg, som ger dem stöd vid bedömning om personen behöver komma till vård eller inte.

För att få till en förändring i hela landet har polisen lämnat in ett förslag till regeringen om en ändring av LOB-lagen.

– Jag är optimistisk, jag tror det ligger rätt i tiden, säger Björn Arvill.

Även om Stockholm har gått före andra regioner, så är det inte helt bra här – än. Situation Sthlm berättade i förra numret att Beroendekuten Stockholm är i akut behov av större lokaler.

Tre åtgärder mot byggkrisen

Bostadsmarknaden och byggbranschen befinner sig i kris, men partiernas lösningar står ofta långt ifrån varandra och debatten stannar därför upp. Det menar förbundet Jagvillhabostad.nu som i en rapport föreslår tre åtgärder som kan få brett stöd bland byggföretag och

över partigränserna. Det handlar om sänkt moms på byggande av nya bostäder, ökad schablonsgräns i de statliga kreditgarantierna för bostadsbyggande, samt sänkning av låneräntan för nya bostadsprojekt hos SBAB och Almi Företagspartner.

5000

extra SL-biljetter delas nu ut till människor som lever i hemlöshet 2023-2024, utöver de 15 000 som sedan tidigare beslutats om av Region Stockholm. Detta efter att frivilligorganisationer har sett ett ökat behov.

160

procent har samtalen till Droghjälpen ökat 2019-2022. Förra året ringdes över 3 800 samtal. Samma utveckling ses hos Alkoholhjälp.

ORD FRÅN GATAN

”Hade mitt Swish kommit in? Då tar jag det i Lusidorer.”

Säljaren Hasse Persson under ett tidningsköp. Louis d'Or – Ludvig av guld – kallades också Lusidor. Lusidorer var en fransk myntenhet i cirka 6 grams guld som introducerades under Ludvig XIII vid mitten av 1600-talet.

HALLÅ

Lägesrapport från en säljare

JOHAN NYSSON

Hulda Björk tycker det gör ont att tatuera på sig själv, men att man får sätta sig över det för att det är så roligt.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

”Jag insåg att jag redan köpt senaste tidningen, köpte en till. Den kan jag ge bort till någon, vilken bra present.”

”Jag har läst tidningen i många år och tycker den är både bra och lärorik.”

”Du behöver verkligen inte tacka – det borde vara en självklarhet för alla att köpa denna tidning.”

”Tidningen var bra läsning och reportaget om Daniel och Jimmy var mycket intressant.”

”Det betydde mycket för mig att få de vänliga orden från dig, jag behövde dem verkligen.”

”Håller med dig, området kring Trekanten är en skön oas.”

Alla svar förmedlas till respektive säljare.

Säljaren Roger tackar för köpen den här månaden och ser fram emot nästa månads försäljning.

ULF STOLT

Testat maskinen på sig själv

Hulda Björk köpte en tatueringsmaskin på nätet. Nu har hon börjat testa att tatuera på sig själv bredvid sköldpaddan, hennes första tatuering.

Var hittade du tatueringsmaskinen?

– På nätet, jättebilligt. Det är som ett komplett set – maskin, färger, nålar, allt man behöver för att tatuera.

Du har testat lite på dig själv?

– Ja, här på armen. Testat lite färger och hur djupt nålarna går. Jag har gjort en grej på insidan av vristen också, men den kan jag inte visa nu.

– Tatuering på höger skuldra kom av att jag och en väninna gjorde var sin tatuering på varandra. Hon hade redan skaffat sig en tatueringsmaskin. Då fick jag upp intresset för det, hon sa det var så lätt och att maskinen var så billig.

Vad gjorde din väninna för tatuering på dig?

– Det är en vägvisare, en kompass. Det är en gammalt magisk, isländsk – jag är från Island – symbol som betyder att den leder dig på rätt väg i livet.

– Sköldpaddan har inte jag gjort, den gjorde jag i Reykjavik när jag var sjutton, min första tatuering. Jag tyckte det var skoj när folk frågade vad klockan var och jag svarade: ”Time is turtle”.

JS
60

ULTIMATE

LIGIER

WELCOME TO THE NEXT LEVEL

JS60 SUV i Ultimateförande. 16" svartlackade Extreme-fälgar. 6.0 ljudsystem 6.8" touchskärm med Apple Carplay och Android Auto. Extra krockskyddsbalkar i dörrarna. Airbag-ratt ingår.

SÄTESVÄRME
Vinterkomfort

LUFTKONDITIONERING
Sommarkomfort (endast DCI)

AIRBAG-RATT
Ingår vid köp

KROCKSKYDDSBALK
Extra kryssbalk i dörrsidorna

45 KM/TIM
50% snabbare än A-traktor

#1
Sveriges mest sålda mopedbil

HOLMSTRAND BIL

Tel 08-730 44 66 - www.holmstrandbil.se - Tillverkarvägen 4, 187 66 Täby

Med reservation för tryckfel.

Företagsprenumeration

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på den här sidan? Kontakta oss:

HERMAN SUNDGREN
Tel: 08-545 953 94
Mejl: herman@situationsthlm.se

ZBK

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

CEDERQUIST

gibon

IT-UNDERHÅLL
I STOCKHOLM AB

LIME TRAVEL
- SINCE 1995 -

3d0 arkitekter ab

BENGT DAHLGREN

OR
CERTÉ REVISION

Gripsholm Gröna Lund

iiiriiiis
utvecklingscenter

LG

Abaton
PRODUKTION AB

BOLIDEN

Chefakademien.

H2M

inResonance
Always in Tune

m3|BYGG

adda
Ett företag inom SKR

Bonnier Fastigheter

CHINA TEATERN

HAMMARBY IF

investor

M Ekholms konsulttjänst AB

ADVOKATBYRÅ Thomas Bodström

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

CWS CWS.COM

iterum
EDUCATION

Mekonomen

AceRail
www.acerail.se

BRANDKONTORET
Forsknings- och utvecklingscenter

DANVIKSHEM

HAMMER & HANBORG

MEMFIS

afa
FÖRSÄKRING

Brunnberg & forshed

dina Dina Försäkringar

HANSA PROJEKT

MIKAs
Etabl. 1986
STOCKHOLM

aimo park

BTH BYGG

EM
EINAR MATTSSON

Hertz

JANKE
WIKHOLM

netlight

Akademikerförbundet SSR

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN
BF

El & Marinteknik
Stockholm
08-410 777 90 / www.elmarin.se

JÖRGENSENS RÖR AB

Akademikernas a-kassa

BYGGNADS

ERSTA DIAKONI

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

MÄNNISKORÄTTSDIAKONIN
ADVOKATERNA

ALLBA

Capio Geriatrik

FAMILJEBOSTÄDER

hiQ

Kommunal.

netlight

ANDERS BODIN FASTIGHETER

Capio Psykiatri

FF Profilreklam AB

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsförus

KPA

Nordins Svets AB
BO NORDIN AB

ARVET

CASTELLUM

Flinks JÄRN

IKANO
Bostad

KSF
KONSUMENT FÖRENINGEN
STOCKHOLM

norrenergi

Sandart&Partners

EMILIA GÄNTJE

Elise Karlsson bodde i Rinkeby i 23 år, vilket har påverkat hennes syn på livet och samhället. Det vill hon fånga i sina böcker.

ELISE KARLSSON:

"Rinkeby är en rörlig plats"

Författaren Elise Karlsson inleder ett stort romanprojekt om sin uppväxtplats – *Rinkebysviten*. I del ett har de första hyresgästerna flyttat in.

BOOK *Rinkebysviten* handlar om hur det var, hur det blev och vad Rinkeby är i dag. Med människorna i centrum. Första romanen *Det finns liv här* utspelar sig på 1970-talet.

– Det är en berättelse om

Sveriges efterkrigshistoria ur ett Rinkeby-perspektiv och de människor som bodde där, säger Elise Karlsson.

Under 1969 byggdes de första husen, men det var 1971 som Rinkeby officiellt blev till. Det är där romansviten börjar. När träden mellan husen inte var mer än nyplanterade buskar och lägenheterna var rymliga och fräscha och den första generationen hyresgäster hade flyttat in.

– Min mamma flyttade dit på 70-talet. Rinkeby var en ny plats då. Jag försöker fånga en nybyggaranda i boken. Människorna kom från olika håll – från andra länder och från andra delar av Sverige. Det var en blandad plats redan då.

I boken finns ett flertal karaktärer, ett antal personer vars vägar korsas.

– Det är också en bok om frihet och vad människor har för

möjligheter i samhället.

Själv är Elise Karlsson född 1981, det årtionde som nästa bok ska handla om.

– Jag bodde i Rinkeby tills jag var 23 år. Min uppväxt där har påverkat min syn på livet och samhället. Det försöker jag fånga i böckerna. Mina föräldrar hade universitetsutbildning och resurser, men många runtomkring mig hade inte det.

ENBOKHON har tänkt på under skrivandet är Per Anders Fogelströms klassiska Stockholmskildring *Mina drömmars stad*.

– Karaktärerna började med att ha det svårt och fattigt, men under böckernas gång växer ett nytt samhälle fram. Det fanns en politisk vilja att förbättra för de som stod lägst. Mina böcker kommer att vittna om ett samhälle som demonteras. De mest utsatta blir mer utsatta och det har blivit en enorm bostads- och skolsegregation.

Redan på 1990-talet, när hon själv gick i skolan, kom barnen från Rinkeby efter.

– När vi började gymnasiet fick vi jobba för att komma i kapp andra, vi från Rinkeby hade inte fått samma utbildning. I dag, i och med det fria skolvalet och marknadsskolan, har klyftorna mellan elever i resursstarka och resurssvaga områden ökat ännu mer.

MENDEN FÖRSTA romanen *Det finns liv här* beskriver hon som den gladaste bok hon hittills har skrivit. Den har varit rolig att göra.

– Jag improviserade mycket, men det är ett svårt sätt att skriva en historisk roman. Med kommande böcker jobbar jag lite mer strukturerat. Jag har tänkt följa karaktärerna, men det tillkommer också nya människor. Det är så det är i Rinkeby, det är en rörlig plats.

MARIA HAGSTRÖM

Sammanflätade livshistorier. America Vera-Zavala har skrivit manus och regisserat "Sammanflätade", där hon och Veronica Sveréus berättar sina historier. De är båda från Chile – Veronica Sveréus stals som barn av korrupta tjänstemän och såldes med falska papper och adopterades av en svensk familj. America Vera-Zavala kom hit som fyraåring med sina flyende, regimkritiska föräldrar. Uppremiär på Dramaten 6 september.

DRAMATEN ILLUSTRERAR ETT KOLLAGE

OMIDHANSARI

I ett förpapprat system

"Den mänskliga faktorn" är en samhällskritisk och humoristisk föreställning om dokumentationsiver inom vården.

TEATER "Den mänskliga faktorn" utspelar sig i ett personalrum på en vårdinrättning. Ann och Bea, två sjuksköterskor, är redo att börja jobba men först ska de ta sig igenom dokument, rapporter, diagnoskoder och inloggningsur som inte fungerar.

– De kommer aldrig ut till patienterna. De är fast i ett förpapprat system. Det gör dem olyckliga och stressade, säger Pernilla Göst som tillsammans med Malin Güettler har skrivit manus och medverkar i pjäsen som bygger på Jonna Bornemarks verk *Det omätbaras*

renässans och *Horisonten finns alltid kvar*.

"Den mänskliga faktorn" är en humoristisk uppgörelse med konsekvenserna av vårt samhälles dokumentationsiver och förkärlek för New Public Management. Ann och Bea har gått vilse i statistiken.

– Det är dräpligheter och en Kafkastämning i personalrummet. De två gör ett miniuppror och går ut och tar hand om patienterna, säger Pernilla Göst.

"Den mänskliga faktorn", av scenkonstkollektivet Teater Svea, spelar på Ö2 Scenkonst. Den 4 september hålls även ett samtal med Jonna Bornemark och Lisa Villabona, läkare på Karolinska Institutet.

MARIA HAGSTRÖM

JOHANN PAULIN

TV-serie om livet i Ronna

SERIE I september har spänningsdramat "Taelgia" premiär i SVT. En serie om vad som sker bakom rubrikerna om den organiserade brottsligheten. Jens Östberg, som skapat "Taelgia", vill visa på den komplexa värld som seriens karaktärer lever i, i Ronna i Södertälje. Den handlar mer om människor som "sitter emellan" och som kommer i kontakt med kriminaliteten på olika sätt, än om tuffa härdingar.

Här får "springisarna" plats, de unga personer som rör sig runt de vuxna kriminella männen. Framförallt Gabriel som precis börjat gymnasiet när han flyttar till Ronna, efter att Gabriels pappa spelat bort deras hem. Han blir vän med Marko som ger springisarna uppdrag, ett farligare än de andra.

Gabriels syster spelar i Södertäljes basketlag Taelgia och blir erbjuden stora pengar för en läggmatch och polisen Sibel kämpar med att vara lojal, både med sitt uppdrag och sin familj och sina vänner i Södertälje.

Samtidigt försöker några unga människor hitta en väg till ett bättre liv.

MARIA HAGSTRÖM

3

tysta minuter för kulturen hålls 1 september klockan 20.15. Scenkonstbranschen alla publika evenemang sätts på paus för att demonstrera hur tomt Sverige blir utan kultur och för att synliggöra nedmonteringen av kultursektorn.

DET OSYNLIGA BARNET BLIR SYNLIGT

TEATER "Den osynliga", en fri tolkning av Tove Janssons novell *Det osynliga barnet*, är en berättelse om vad brist på kärlek kan leda till. Men också om att det finns hopp.

Teaterföreställningen riktar sig till alla från tre

år och handlar om Ninni som har bott hos en tant som skrämt henne så att hon blivit tyst och osynlig. Men så får hon följa med hem till familjen med det stora

hjärtat. Här blir hon inkluderad och sakta blir hon alltmer synlig och får tillbaka sin självkänsla. När mamman i familjen blir utsatt

PRESSBILD

är det Ninni som säger ifrån.

"Den osynliga", som lyfter fram hur viktigt det är för ett barns utveckling att bli sedd och älskad, har premiär 16 september på Teaterverket Svea.

MARIA HAGSTRÖM

TRE KORTA

DANIEL STIGERFELDT

RADIO

Beroende med Sanna Lundell

I åtta avsnitt möter Sanna Lundell människor med olika typer av beroenden, bland annat alkohol, droger, spel, relationer, läkemedel och socker.

SVT

TV

Bra surr

Nytt debattprogram för unga. Programledaren Reine-Alix Ndengeyinka vill ge förorten, landsbygden och utanförskapsgrupper en röst – unga som får tala till punkt. Höga röster. Unga tankar.

LAMIA KVARN

FESTIVAL

Adelsöfestivalen

På dagen barnmusik med Bröderna Lindgren, på kvällen bland andra Club Killers, Mapei, Sibille Attar och The Plan. Lokalodlad mat, camping, man tar sig till och från med lokaltrafiken.

Rasmus Arvidsson och Avantgardets nionde skivsläpp på sju år.

PRESSBILD

Avantgardets vykort från en småstad

MUSIK Avantgardet släpper *Från Nybro wiv lavv* 22 september, skriven och berättad utifrån stadens perspektiv.

– I stället för att det är en person som skriver och berättar vad den ser så behöver det inte vara jag som går runt i stan och ser det, det kan va staden själv som skriver vykortet.

Från Nybro wiv lavv är Avantgardets nionde skiva på sju år.

– För mig är det naturligt att skriva så mycket. Poesin och

tankarna finns ju där hela tiden.

Senaste singeln heter "Glasgowkyss".

– Jag gillar ju ord man eventuellt får kolla upp, som fårskinnstearaway. Sen älskar jag när man droppar städer och platser, så Glasgowkyss blir både och, ett slangord folk inte är bekanta med. Det är att skalla nån. Låten handlar om att längta efter att få känna nåt på riktigt, så man inte glömmer bort hur det är.

ULF STOLT

Chrome Dreams Neil Young

SKIVA Viker upp gatefolden och ser den svartvita bilden av Neil Young – en målarteste snett bakom honom, med vad som ser ut som ett vinglas ställt på översta steget. Fronten av en svullen gammal gangsterbil som står inbackad, på andra sidan av honom en buss parkerad.

Neil Young själv mitt i bilden med flannelskjortan öppen, t-shirt under, jeans, håret mittbenat och demonstrations-tågsrufsigt, skägg, blicken vaksam rakt in i objektivet.

Ju mer jag tittar på bilden, desto mer förstår jag hur skivan kommer att låta, hur de här mytomspunna inspelningarna – *Chrome Dreams* sägs vara den bästa skiva från sjuttio-talet han aldrig gav ut – kommer att fastna på mig.

Hög THC-halt i studion, ännu högre uppkranad distortion på hans lilla tweedförstärkare. Ibland skört akustisk och Laurel Canyon-relaxed, ibland Crazy Horse-löddrande över prärien.

"Powderfinger", "Like A Hurricane", "Too Far Gone", "Will To Love", "Sedan Delivery".

Ibland – som nu – är musik exakt precis så här bra.

ULF STOLT

Förra månadens krysslösning.

[Crossword grid with letters and numbers]													
1	V	A	L	U	T	A	N	10	11	12			
2	A	S	K	M	O	L	N	13	14	15			
3	G	A	B	F	E	16	17	18	19	20			
4	A	R	B	E	T	A	R	21	22	23			
5	D	A	R	R	Ö	24	25	26	27	28			
6	P	A	Z	D	A	M	M	R	Ä	T	T	O	R
7	I	D	A	H	O	T	T	A	S	O	B	R	A
8	D	I	R	E	K	T	N	Y	A	A	N	29	30
9	V	E	V	A	R	I	F	Ö	R	E	N	A	T
10	M	A	O	M	G	A	V	S	L	E	Ä	31	32
11	B	I	R	D	I	E	R	E	T	T	T	U	T
12	S	I	S	T	A	R	I	V	S	Ä	R	33	34
13	S	T	A	K	A	D	E	G	E	N	G	A	S
14	O	T	A	L	T	E	X	M	A	K	E	L	I
15	O	D	E	A	L	T	N	A	G	G	35	36	37
16	R	K	A	R	R	A	D	L	A	L	A	38	39
17	Y	R	T	T	E	A	T	E	R	A	P	O	R

"I vårt samhälle finns fortfarande ett förakt för svaghet, människor som behöver hjälp och personer som definieras som annorlunda."

Regissör Carl Johan Karlson om föreställningen "Vipeholm – tiden före framtiden" på Kulturhuset Stadsteatern. I uppsättningen undersöker de hur makt påverkar och utövas och tittar på strukturer som ännu i dag finns kvar.

SLÅ TILL													SOUTH DAKOTA	HON
GLIDA													BO-STADS-RÖRELSE	
STÅR FÖR PORTO-LAND			RITSAR										MARS-DAM	
VÄSTE ELLER FRÅSTE													QUICHE	SLAG AV KÄRLEK
FLODBÅT													SKIDORT I COLO-RADO	
JAPANSK ARENAS-PORT	KAN MAN KORNET			DE LEVER I EN HUVUD-STAD	SPRÅK-LIG ARTIKEL	HAR FÖRFÖL-JÄRE I HÄLÄRNA		SE MEN INTE RÖRA GRUNDTON					FÖRENA	
STÖTTE PÅ LAND													LAREN SÖMNTYP	
TEFATET					INRE RESA?									
DUGGA					NÖT									LAST
								UPPHÖJD BILD JUPITER-MÅNE						
TVÅ I KORS-ORD			MEN HUR BLIR DET NU?			THAILAND FÖRR							SAMLÄ I HOP PENGAR	TÄNK OCH CHANSA
STÖT-STAV	FICK TOKER BARK-KRYDDAN							FÖR-TRYCK SMÄTJAT					DISSA	
DEN VÄGAR NOG INTE			KAN MAN VARA I VÄND-NINGARNA HETSIG					LIVLIG I ROM						
FNISSLJUD								DISKHON						
					ANNUL- LERA								OFRITT FÖNST-RET	
					VAXAT									
													I FRÅGA OM TID VED-SKJUL	BAND PÅ TRAV-BANA
RANKA				IN-VÄNARE SES PÅ POTATIS									ÄR EN VISS MÅJA VAR MAN EJ MED SOT	
TAL FÖR DET UNIKA	BLIVIT UTSATT FÖR ODENBROR							BÖR MAN VINFLASKA HEMMAN?						KOMMER EFTER EN STÖT
UPPHÖR ALDRIG						MOJNAT								
ÄR INTE EN								FRUKT-STAD					JAKAR I NORR	

Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du bläddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss. Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlingskivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012. Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

Kryssvinnare #306:
Elsa Glauser, Täby

Nyckelband:
Lars Erik Bergström, Borlänge
Caroline Wessman More, Västerhaninge

Se förra månadens lösning på sidan 46.

©RankesportFoto: Getty Images

Skicka in ifyllt kryss senast **27 september** till:
Situation Sthlm
Torkel Knutssongatan 37
118 49 Stockholm

Namn:

Adress:

Postadress:

Stockholmskryset är ett samarbete mellan **Situation Sthlm** och **tidningen Kryset**, en månadstidning för alla kryssintresserade.

Leif GW Perssons prostitutionsundersökning kritiseras av både poliser och socialarbetare.

MIKAEL SOBERG / XP / TT

September 1991. Nådeansökningar, prostitutionsrapporter och våldsverkare

ENLIGT POLISEN FÖRSÖRJER sig mellan 30 och 40 personer på att stjäla exklusiva kläder från butiker i citykvarteren.

Nivåerna för existensminimum enligt socialförvaltningen i Stockholm: för en ensamstående vuxen 3 570 kronor, två vuxna sammanboende 5 640 kronor, för barn mellan 7-10 år 2 170 kronor.

Polisen avstyrde en sammandrabbning mellan 125 demonstrerande Sverigedemokrater

och en stor grupp motdemonstranter genom att ändra riktning på demonstrationståget.

Sedan panten på Systembolaget höjdes till två kronor per flaska har andelen pantade flaskor ökat från 78 till 90 procent.

Lisa 5 år, Kajsa 3 år, Sophie 9 år och Kalle 6 år bor i Vasastan med sina ensamstående mammor. Och söker via en annons i DN en extrafamilj eller morföräldrar att vara hos någon helg per

månad eller en kväll i veckan.

Socialtjänsten i Vårby vill att kommunen drar in tillståndet för en restaurang där det överserveras alkohol, säljs alkohol vid otillåtna tider, knappast serveras mat samt att ungdomar tillåts spela på automater med åldersgräns.

Två taxirån inom tre timmar i södra Stockholm.

Leif GW Perssons prostitutionsundersökning som presenteras för justitieminister

Laila Freivalds kritiserar – både poliser och socialarbetare ifrågasätter hans slutsats att gatuprostitutionen i Stockholm minskat med en tredjedel.

SÄPO VARNAR FÖR nynazisterna i Sverige: ”Det finns kända våldsverkare som förser sig med vapen, vi ser allvarligt på att den nynazistiska rörelsen växer i landet”, säger Säpochef Mats Börjesson.

Sångerskan Donna Summer ställer ut sin konst på Galleri Mowestor.

En uppmärksam banktjänsteman stoppar i sista stund en överföring på 295 miljoner kronor och avslöjar samtidigt vad som kunde blivit den största bankkuppen i Sverige.

I en telefonenkät i Aftonbladet vill var tredje läsare att Anna Wahlgren ska bli Barnombudsman.

83 kilometer av Stockholms gator är gravt bullerstörda. Värst utsatta är Hornsgatan, Valhallavägen, Klarastrandsleden och Söder Mälmarstrand.

Refaat el-Sayed får avslag på sin nådeansökan och återvänder till fängelset efter sin permission.

Tolv personer luras att hyra samma etta på Tjärhovsgatan. Den 42-årige lägenhetsinnehavaren är försvunnen, tillsammans med de 124 000 kronor som hyresgästerna betalat i förskott.

Farstamannen slår till igen – sjunde våldtäkten på tre veckor.

ULF STOLT

1986 Maskeradligan, som under året genomfört ett antal spektakulära rån mot privatpersoner, banker och värdetransporter i Stockholm, grips, döms och åtalas.

1921 För första gången hålls allmänna val i Sverige där både kvinnor och män får rösta. Det är också första valet med kvinnor på valbar plats. Fem kvinnor röstas in i riksdagen.

1992 Riksbanken chockhöjer under en knapp vecka marginalräntan till 500 procent för att försvara kronans värde och stoppa kapital från att försvinna ut ur landet.

Ur arkivet: # 287, okt. 2021

Den countrysjungande blåbärskungen **David Ritschard** från Björkhamnen har gått ner i tonart och sålt slut som porslintallrik, med boken *Ur döden liv* skriver **Lisa Kirsebom** om organdonationer och varför organen inte räcker till, Pup-up återbruk i stan, **Bim Eriksson** ger ut serieromanen *Baby Blue*, kläder och skor berättar om livet och människorna på Vasa, spelberoendet förvärrat under pandemin, alltför vräkta barnfamiljer i kommunen. Vi går Atterbomsvägen fram och tillbaka och På hörnet stöter vi ihop med **Sofia Nilsson** i hörnet Torkel Knutssonsgatan/Brännkyrkagatan. Och Stockholm Jazz Festival spelar på 40 olika scener i stan.

DETTA OM DETTA

Värt att veta om
vad som helst

**REFAAT EL-SAYED
OCH DOKTORSHATTEN**

”Det där har domaren fått om bakarslet”

1966 kom Refaat el-Sayed till Sverige från Egypten. Han studerade på Sveriges Lantbruksuniversitet utan att ta examen.

1981 köpte han ett litet läkemedelsföretag i Strängnäs, Fermenta, som börsnoterades några år senare. 1985 utsågs han till Årets Svensk och var god för över fyra miljarder.

I februari 1986 avslöjades att Refaat el-Sayed inte hade någon doktorsexamen.

I december 1986 stoppades handeln med Fermentas aktier på börsen och han sparkades. Vid bolagsstämman avslöjades oegentligheter och Refaat el-Sayed dömdes senare till sex års fängelse och näringsförbud.

Refaat el-Sayed är känd för att göra egna versioner av svenska ordspråk. Hans mest kända är: ”Vi simmar alla i samma båt”, ”När katten tappar mössan dansar rättorna på bordet”, samt ”Det där har domaren fått om bakarslet”.

Refaat el-Sayed konstaterar att doktorshatten saknas.

..PÅ HÖRNET

En Stockholmare
mitt i steget

HANS HOFBERG
I HÖRNET AV DALAGATAN/
VANADISVÄGEN

”I dag går jag röda och gula gator”

Du sa att du jobbar ensam i Vasastan i dag?

– Ja, i dag är det bara jag. Vi har ett system med gatorna i olika färger som vi följer och jobbar efter. De röda är högst prioriterade, de går vi varje dag. I dag går jag röda och gula gator.

Vad är det du gör?

– Jag plockar skräp och kollar att det inte ligger fimpar runt papperskorgar, att säckarna sitter i som de ska. Jag har en kvast, en spade, en räfsa – räfsan är för att ta bort löv och sånt i gatbrunnarna så de inte täpper igen, då kan det bli översvämning.

TEXT **ULF STOLT**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Hans Hofberg från Lidingö har gått med vagnen i Vasastan i drygt tio år. Detaljerna han pimpat den med är sådant han hittat under sina arbetspromenader utmed gatorna i stan.

FREDAG 29/9 19:00 HAMMARBY-UPPSALA
LÖRDAG 7/10 15:00 HAMMARBY-KRISTIANSTAD

DERBY! PÅ TELE2 ARENA!

SÖNDAG 10/9 15:00 HAMMARBY-DJURGÅRDEN

BILJETTER!

HAMMARBYFOTBOLL.SE

HAMMARBY
FOTBOLL

OPERAN

MAYA HÖSTEN

FIRA 250 år med OSS

*Jubileumsvisningar, urpremiär av Melancholia,
premiär av Don Giovanni och Le Corsaire,
nypremiär av Elektra, Rigoletto,
Nötknäpparen och Klaus Nomi,
Nyårsmaskeraden och mycket mer.*

OPERAN.SE